

3.6.2005/390

Katso tekijänoikeudellinen huomautus käyttöehdoissa.

Laki vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta 3.6.2005/390

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 luku

Yleisiä säännöksiä

1§

Lain tarkoitus

Tämän lain tarkoituksena on ehkäistä ja torjua vaarallisten kemikaalien sekä räjähteiden valmistuksesta, käytöstä, siirrosta, varastoinnista, säilytyksestä ja muusta käsittelystä aiheutuvia henkilö-, ympäristö- ja omaisuusvahinkoja. Lain tarkoituksena on lisäksi edistää yleistä turvallisuutta.

2§

Lain soveltamisala

Tässä laissa säädetään:

- 1) vaarallisten kemikaalien teollisesta käsittelystä ja varastoinnista, siirrosta sekä säilytyksestä;
- 2) räjähteille asetettavista vaatimuksista sekä räjähteiden valmistuksesta, maahantuonnista, käytöstä, siirrosta, kaupasta, luovutuksesta, hallussapidosta, varastoinnista, säilytyksestä ja hävittämisestä;
- 3) 1 ja 2 kohdassa tarkoitetuissa toiminnoissa käytettäville laitteille ja laitteistoille asetettavista vaatimuksista ja niiden vaatimustenmukaisuuden varmentamiseen liittyvistä toimenpiteistä;
- 4) 3 kohdassa tarkoitettujen laitteiden ja laitteistojen asennukseen ja huoltoon liittyvistä vaatimuksista sekä muista vahinkojen estämiseksi tarvittavista toimenpiteistä;
- 5) pölyjen aiheuttaman räjähdysvaaran ehkäisemiseksi tarvittavista toimenpiteistä vaarallisten kemikaalien teollisen käsittelyn ja varastoinnin sekä räjähteiden valmistuksen ja varastoinnin yhteydessä.

3§

Lain soveltaminen puolustusvoimissa

Tätä lakia sovelletaan puolustusvoimien toimintaan, jollei tässä laissa erikseen muuta säädetä.

Tämän lain nojalla annetut valtioneuvoston asetukset eivät koske puolustusvoimien sotilaalliseen toimintaan tarkoitettuja räjähteitä eivätkä myöskään valtakunnan turvallisuuden kannalta salassa pidettävissä kohteissa sekä sotilaallisissa harjoituksissa, harjoitusalueilla ja rauhanturvaoperaatioissa tapahtuvaa vaarallisten kemikaalien varastointia ja teollista käsittelyä.

Puolustusministeriön asetuksella säädetään tarkemmin puolustusvoimien sotilaalliseen toimintaan tarkoitetuista räjähteistä. Puolustusministeriön asetus koskee myös rajavartiolaitoksen hallussa olevia sotilaalliseen toimintaan tarkoitettuja puolustusvoimien räjähteitä. Lisäksi puolustusministeriön asetuksella säädetään tarkemmin valtakunnan turvallisuuden kannalta salassa pidettävissä kohteissa sekä sotilaallisissa harjoituksissa, harjoitusalueilla ja rauhanturvaoperaatioissa tapahtuvasta vaarallisten kemikaalien varastoinnista ja teollisesta käsittelystä.

Tässä laissa viranomaisille säädetyt räjähteitä koskevat tehtävät hoidetaan puolustusvoimissa puolustushallinnon sisäisesti. Sama koskee myös 3 momentissa tarkoitettuja rajavartiolaitokselle luovutettuja räjähteitä. Samoin hoidetaan myös valtakunnan turvallisuuden kannalta salassa pidettävissä kohteissa sekä

sotilaallisissa harjoituksissa, harjoitusalueilla ja rauhanturvaoperaatioissa tapahtuvaan vaarallisten kemikaalien varastointiin ja teolliseen käsittelyyn liittyvät tässä laissa viranomaiselle säädetty tehtävät. Näitä tehtäviä hoitavien on toimittava yhteistyössä muiden tässä laissa tarkoitettujen viranomaisten kanssa lain tarkoituksen toteuttamiseksi. Tehtävien hoitamisesta säädetään tarkemmin puolustusministeriön asetuksella.

4 §

Soveltamisalan rajoituksia

Tätä lakia ei sovelleta:

- 1) tuotantolaitoksen alueen ulkopuolella tapahtuvaan, vaarallisten aineiden kuljetuksesta annetussa laissa (719/1994) tarkoitettuun kuljetukseen eikä kuljetustapahtumaan kiinteästi liittyvään tilapäiseen varastointiin;
- 2) räjähteiden valmistukseen, käyttöön ja varastointiin kaivoksessa, siltä osin kuin siitä säädetään kaivoslaissa (503/1965);
- 3) vaarallisten kemikaalien käyttöön ja varastointiin aluksessa;
- 4) radioaktiivisiin aineisiin eikä radioaktiivisia aineita sisältäviin tuotteisiin.

Ampuma-aseissa käytettävät patruunat varastoidaan, säilytetään ja hävitetään siten kuin tässä laissa säädetään. Niiden valmistukseen sovelletaan tämän lain lisäksi ampuma-aselakia (1/1998). Muutoin ampuma-aseissa käytettäviin patruunoihin sovelletaan ampuma-aselakia.

5 §

Suhde muuhun lainsäädäntöön

Vaarallisten kemikaalien luokituksista, päällyksestä ja merkitsemisestä säädetään kemikaalilaissa (744/1989) ja aineiden ja seosten luokituksista, merkinnöistä ja pakkaamisesta sekä direktiivien 67/548/ETY ja 1999/45/EY muuttamisesta ja kumoamisesta ja asetuksen (EY) N:o 1907/2006 muuttamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EY) N:o 1272/2008. Kemikaalien rekisteröinnistä, arvioinnista, lupamenettelyistä ja rajoituksista säädetään kemikaalien rekisteröinnistä, arvioinnista, lupamenettelyistä ja rajoituksista (REACH), Euroopan kemikaaliviraston perustamisesta, direktiivin 1999/45/EY muuttamisesta sekä neuvoston asetuksen (ETY) N:o 793/93, komission asetuksen (EY) N:o 1488/94, neuvoston direktiivin 76/769/ETY ja komission direktiivien 91/155/ETY, 93/67/ETY, 93/105/EY ja 2000/21/EY kumoamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EY) N:o 1907/2006. (11.12.2009/1030)

Pelastustoiminnan järjestelyistä säädetään pelastuslaissa (468/2003).

Paineeseen liittyvän vaaran ehkäisemiseksi noudatetaan, mitä painelaitelaissa (869/1999) säädetään.

Sähköturvallisuudesta säädetään sähköturvallisuuslaissa (410/1996).

Työntekijän suojelusta ja ympäristönsuojelusta on lisäksi voimassa, mitä niistä erikseen säädetään.

PelastusL 468/2003 on kumottu L:lla 379/2011, joka on voimassa 1.7.2011 alkaen. Ks. PelastusL 379/2011 112 § 3 mom. 1 k. Ks. TyöturvallisuusL 738/2002 ja YmpäristönsuojeluL 86/2000.

6 §

Määritelmiä

Tässä laissa tarkoitetaan:

- 1) *kemikaalilla* alkuaineita ja niiden kemiallisia yhdisteitä sellaisina kuin ne esiintyvät luonnossa tai teollisesti tuotettuina (*aineet*) sekä kahden tai useamman aineen seoksia (*valmisteet*);
- 2) *vaarallisella kemikaalilla* palo- ja räjähdysvaaralliseksi tai terveydelle tai ympäristölle vaaralliseksi kemikaaliksi kemikaalilaissa ja sen nojalla annetuissa säännöksissä tällaiseksi kemikaaliksi määriteltyä sekä muuta palavaa nestettä;

- 3) *palo- ja räjähdysvaarallisella kemikaalilla* kemikaalia, joka fysikaalis-kemiallisten ominaisuuksiensa vuoksi voi aiheuttaa tulipalon tai räjähdyskseen;
- 4) *terveydelle vaarallisella kemikaalilla* kemikaalia, joka elimistöön joutuessaan voi aiheuttaa kemiallisten ominaisuuksiensa vuoksi jo vähäisenä määränä haittaa ihmisen terveydelle;
- 5) *ympäristölle vaarallisella kemikaalilla* kemikaalia, joka ympäristöön joutuessaan voi aiheuttaa jo vähäisenä määränä haittaa elolliselle luonnolle;
- 6) *palavalla nesteellä* nestemäistä kemikaalia, jonka leimahduspiste on enintään 100 °C;
- 7) *räjähteellä* räjähdysainetta ja räjähdysainetta sisältävää esinettä tai välinettä sekä muuta ainetta, esinettä tai välinettä, joka on valmistettu tuottamaan räjähdyskseen tai pyroteknisen ilmiön;
- 8) *pyroteknisellä tuotteella* esinettä tai välinettä, joka sisältää kemiallisten reaktioiden seurauksena lämpöä, valoa, ääntä, kaasua, savua tai näiden yhdistelmiä tuottavia aineita tai ainesosia ja joka voi lisäksi sisältää esinettä tai sen osaa liikuttavan ajonoksen; (11.12.2009/1030)
- 9) *ilotulitteella* viihdekäyttöön tuotettua pyroteknistä tuotetta; (11.12.2009/1030)
- 10) *teollisella käsittelyllä* vaarallisten kemikaalien valmistusta, käyttöä sekä muuta vastaavaa käsittelyä;
- 11) *varastoinnilla* vaarallisen kemikaalin ja räjähteen hallussapitoa tuotantolaitoksessa kiinteässä varastosäiliössä tai -silossa, irtosäiliössä, pakkauksessa tai kuljetusvälineessä taikka muulla tavoin varastoituna;
- 12) *säilytyksellä* vaarallisen kemikaalin ja räjähteen vähäisten määrien hallussapitoa;
- 13) *tuotantolaitoksella* toiminnanharjoittajan hallinnassa olevaa aluetta, jossa vaarallisia kemikaaleja tai räjähteitä valmistetaan, käsitellään tai varastoidaan yhdessä tai useammassa laitoksessa;
- 14) *laitoksella* tuotantolaitoksen sisäpuolella olevaa teknistä yksikköä, jossa valmistetaan, käsitellään tai varastoidaan vaarallisia kemikaaleja tai räjähteitä mukaan lukien laitteistot, putkistot, koneet, varastot, lastaus- ja purkauspaikat, tuotantolaitoksen alueella olevat rautatiet, laiturit sekä edellä mainittuihin liittyvät rakenteet ja rakennelmat;
- 15) *laitteella* säiliötä, pumppua, venttiiliä, putkiston osaa tai muuta vaarallisen kemikaalin tai räjähteen käsittelyssä tarvittavaa teknistä laitetta;
- 16) *laitteistolla* laitteiden ja putkistojen sekä niihin liittyvien varusteiden muodostamaa teknistä kokonaisuutta;
- 17) *tuotteella* laitetta, räjähdettä, suojausjärjestelmää tai muuta tämän lain soveltamisalaan kuuluvaa esinettä;
- 18) *suuronnettomuudella* huomattavaa päästöä, tulipaloo, räjähdystä tai muuta ilmiötä, joka seuraa vaarallisia kemikaaleja tai räjähteitä valmistavan, käsittelevän tai varastoivan tuotantolaitoksen toiminnassa esiintyneistä hallitsemattomista tapahtumista, jotka voivat aiheuttaa ihmisen terveyteen, ympäristöön tai omaisuuteen kohdistuvaa vakavaa välitöntä tai myöhemmin ilmenevää vaaraa laitoksen sisä- tai ulkopuolella ja jossa on mukana yksi tai useampi vaarallinen kemikaali tai räjähdde;
- 19) *toiminnanharjoittajalla* oikeushenkilöä tai luonnollista henkilöä, joka valmistaa, tuo maahan, pitää kaupan, saattaa markkinoille, luovuttaa, vie maasta, varastoi, pakkaa, jakelee, pitää hallussaan, säilyttää, käyttää tai muulla tässä laissa tarkoitettulla tavalla käsittelee vaarallista kemikaalia taikka räjähdettä tai muuta tuotetta;
- 20) *räjähdyskelpoisella ilmaseoksella* normaalipaineisen ilman ja kaasun, höyryn, sumun tai pölyn muodossa olevien palavien aineiden seosta, jossa palaminen leviää syttymisen jälkeen koko palamattomaan seokseen;
- 21) *räjähdysvaarallisella tilalla* tilaa, jossa voi esiintyä räjähdyskelpoista ilmaseosta siinä määrin, että erityiset suojelutoimenpiteet henkilö-, ympäristö- ja omaisuusvahinkojen ehkäisemiseksi ja yleisen turvallisuuden ylläpitämiseksi ovat tarpeen;

22) *pelastusviranomaisella* pelastuslaissa tarkoitettua pelastustoimen alueen pelastusviranomaista.

2 luku

Turvallisuusvaatimukset

Yleiset turvallisuusperiaatteet

7 §

Selvilläolovelvollisuus

Toiminnanharjoittajan tulee hankkia valmistamiensa, käsittelemiensä ja varastoimiensa vaarallisten kemikaalien sekä räjähteiden fysikaalisista ja kemiallisista, palo- ja räjähdysvaarallisista sekä terveydelle ja ympäristölle vaarallisista ominaisuuksista ja luokituksesta tiedot, jotka ovat kohtuudella saatavissa ja jotka ovat riittävät tässä laissa säädettyjen velvoitteiden täyttämiseksi.

8 §

Valintavelvollisuus

Vaarallisista kemikaaleista ja räjähteistä aiheutuvien vahinkojen ehkäisemiseksi ja torjumiseksi toiminnanharjoittajan on, silloin kun se on kohtuudella mahdollista, valittava käyttöön olemassa olevista vaihtoehdoista vähiten vaaraa aiheuttava kemikaali, räjähdde tai menetelmä.

9 §

Huolehtimisvelvollisuus

Toiminnanharjoittajan on noudatettava vaarallisen kemikaalin ja räjähteen määrä ja vaarallisuus huomioon ottaen riittävää huolellisuutta ja varovaisuutta henkilö-, ympäristö- ja omaisuusvahinkojen ehkäisemiseksi.

Jos vaarallisen kemikaalin tai räjähteen huolimaton tai varomaton käsittely aiheuttaa rakenteiden tai ympäristön saastumista, toiminnanharjoittajan tai saastumisen muun aiheuttajan tulee huolehtia rakenteiden ja ympäristön puhdistamisesta sellaiseen kuntoon, ettei niistä enää aiheudu vaaraa ihmisten terveydelle tai ympäristölle.

Toiminnan järjestäminen tuotantolaitoksessa

10 §

Onnettomuuksien ehkäiseminen

Toiminnanharjoittajan on ryhdyttävä kaikkiin tarpeellisiin toimiin onnettomuuksien ehkäisemiseksi ja niistä ihmisille ja ympäristölle sekä omaisuudelle aiheutuvien seurausten rajoittamiseksi.

Onnettomuuksien ennalta ehkäisemistä koskevien toimenpiteiden tulee kattaa koko tuotantolaitoksen toiminta. Niiden tulee olla suunnitelmallisia ja järjestelmällisiä ja perustua toiminnasta aiheutuvien vaarojen tunnistamiseen sekä vaarojen rajoittamista koskevien päämäärien ja toimintatapojen määrittämiseen. Toiminnanharjoittajan tulee seurata ja arvioida toimenpiteiden toteutumista ja niiden vaikutusta sekä ryhtyä tarvittaessa korjaaviin toimenpiteisiin.

Toiminnanharjoittajan on huolehdittava siitä, että muutokset tuotantolaitoksessa tehdään turvallisuutta vaarantamatta ja tuotantolaitoksessa määriteltyjen toimintaperiaatteiden mukaisesti.

11 §

Organisaatio ja henkilöstö

Toiminnanharjoittajan tulee huolehtia siitä, että tuotantolaitoksen turvallisuuteen liittyvät johdon ja henkilöstön tehtävät ja vastuualueet on selkeästi määritelty organisaation kaikilla tasoilla.

Toiminnanharjoittajan tulee antaa henkilöstölle sellaista koulutusta, opastusta ja ohjausta, jota tuotantolaitoksen turvallinen toiminta edellyttää.

Toiminnanharjoittajan tulee huolehtia siitä, että tuotantolaitoksen alueella toimivien muiden yritysten henkilöstöllä on riittävät tiedot tuotantolaitoksen toiminnasta, siihen liittyvistä vaaratekijöistä ja niihin varautumisesta, sekä siitä, että niiden henkilöstö on saanut koulutusta ja opastusta siinä laajuudessa kuin turvallinen toiminta heidän tehtävissään edellyttää. Toiminnanharjoittajan tulee lisäksi valvoa, että

ulkopuolinen henkilöstö toimii säännösten ja tuotantolaitoksessa noudatettavien toimintatapojen mukaisesti.

12 §

Tuotantolaitoksen käyttö ja kunnossapito

Toiminnanharjoittajan tulee huolehtia siitä, että tuotantolaitoksen laitteistoja ja laitteita käytetään turvallisesti ja niistä annettujen käyttöohjeiden mukaisesti siten, ettei toiminnasta voi aiheutua tavanomaisessa käytössä tai ennalta mahdollisiksi arvioitavissa poikkeustilanteissa sellaisia räjähdyksiä, tulipaloja tai kemikaalipäästöjä, joista seuraisi välittömiä henkilö-, ympäristö- tai omaisuusvahinkoja tuotantolaitoksessa tai sen ulkopuolella.

Toiminnanharjoittajan on huolehdittava laitteistojen ja laitteiden sekä turvallisuuden varmistamiseen tarkoitettujen laitteiden ja järjestelmien kunnossapidosta ja varmistettava riittävän usein, että niitä voidaan käyttää turvallisesti ja että ne toimivat oikein.

Erittäin helposti syttyviä, helposti syttyviä ja räjähtäviä kemikaaleja sekä räjähteitä sisältäviä laitteistoja ja laitteita saa sijoittaa rakennukseen vain siinä määrin kuin se on toiminnan järjestämisen kannalta välttämätöntä.

Tuotantotiloissa saa olla vaarallisia kemikaaleja tai räjähteitä vain sellaisia määriä, jotka ovat toiminnan ja turvallisuuden kannalta perusteltuja.

Tuotantolaitoksen suunnittelu ja rakentaminen

13 §

Laitteistot ja laitteet

Tuotantolaitoksen valmistus-, varastointi- ja käyttölaitteistot ja -laitteet tulee suunnitella, mitoittaa, rakentaa ja sijoittaa siten, että niiden tavanomaisesta käytöstä ja ennalta mahdollisiksi arvioitavista poikkeustilanteista ei aiheudu sellaisia räjähdyksiä, tulipaloja tai kemikaalipäästöjä, joista seuraisi välittömiä henkilö-, ympäristö- tai omaisuusvahinkoja tuotantolaitoksessa ja sen ulkopuolella.

Laitteistot ja laitteet tulee sijoittaa siten, että niitä voidaan tarkoituksenmukaisesti käyttää, huoltaa ja tarkastaa.

Laitteistot ja laitteet tulee varustaa toimintaan ja siitä aiheutuviin vaaroihin nähden tarkoituksenmukaisilla, turvallisen käytön ja onnettomuustilanteisiin varautumisen edellyttämällä varoitus- ja turvamerkinnöillä.

14 §

Tuotantolaitoksen alueen suunnittelu

Tuotantolaitoksen alueella olevat laitokset niihin kuuluvine laitteistoineen, rakenteineen ja rakennuksineen sekä muut tuotantolaitoksen alueella olevat rakennukset, kohteet ja toiminnot tulee sijoittaa ja tarvittaessa suojata siten, että onnettomuuksien leviäminen laitoksesta toiseen laitokseen tai muihin tuotantolaitoksen alueella oleviin rakennuksiin tai rakenteisiin voidaan estää ja että onnettomuuksien vaikutukset voidaan rajata mahdollisimman pienelle alueelle.

Vaarallisten kemikaalien teolliseen käsittelyyn ja varastointiin tarkoitettut tilat ja alueet tulee sijoittaa erilleen sellaisista tiloista tai alueista, joissa ihmisiä työskentelee muissa kuin suoraan kemikaalien teolliseen käsittelyyn ja varastointiin liittyvissä tehtävissä. Erityisvaaraa aiheuttavat yksiköt tai toiminnot on tarvittaessa sijoitettava erilleen muista toiminnoista.

Laitokset ja laitteistot sekä tuotantolaitoksen alueella olevat toiminnot tulee sijoittaa niin, että onnettomuustilanteissa onnettomuusalueilla olevilla on mahdollisuus poistua turvallisesti, torjuntatoimiin osallistuvilla on pääsy onnettomuuskohteisiin ja prosessin turvallinen alasajo tai muun toiminnan pysäytys on mahdollinen.

15 §

Rakennukset ja rakenteet

Rakennukset ja rakenteet tulee suunnitella, rakentaa sekä tarvittaessa varustaa riittävin onnettomuuksien vaikutuksilta suojaavin tai niiltä ehkäisevin rakentein ja järjestelmin siten, että rakennuksessa mahdollisesti

sattuvan räjähdysten, tulipalon tai kemikaalipäästön seuraukset voidaan rajoittaa mahdollisimman vähäisiksi ja että rakennuksen ulkopuolella aiheutuneesta onnettomuudesta ei ole seurauksena vakavien vaurioiden vaaraa rakennuksessa oleville.

Vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden valmistus-, käsittely- ja varastointitilat tai valmistus-, käsittely- ja varastointipaikat tulee varustaa turvallisen käytön ja onnettomuustilanteisiin varautumisen edellyttämällä merkinnöillä.

Rakennukset tulee suunnitella siten, että niistä voi vaaratilanteissa poistua turvallisesti.

16 §

Asiattomien pääsyn estäminen

Toiminnanharjoittajan tulee huolehtia rakenteellisin toimenpitein tai toiminnan luonteeseen nähden riittävän tehokkaalla muulla tavalla asiattomien pääsyn estämisestä tuotantolaitoksen alueelle. Toiminnanharjoittajan tulee lisäksi huolehtia siitä, ettei vaarallisia kemikaaleja tai räjähteitä joudu asiattomien haltuun.

Tuotantolaitoksen sijoitus

17 §

Sijoitus rakennetulla alueella

Toiminnanharjoittajan on otettava huomioon suunnitellessaan vaarallisia kemikaaleja tai räjähteitä valmistavien, käsittelevien tai varastoivien tuotantolaitosten sijaintia, että tuotantolaitos on sijoitettava sellaiselle etäisyydelle asuinalueista, yleisessä käytössä olevista rakennuksista ja alueista, kouluista, hoitolaitoksista, teollisuuslaitoksista, varastoista, liikenneväylistä sekä muusta ulkopuolisesta toiminnasta niin, että ennalta mahdollisiksi arvioitavat räjähdykset, tulipalot ja kemikaalipäästöt eivät aiheuta henkilö-, ympäristö- tai omaisuusvahinkojen vaaraa näissä kohteissa.

18 §

Sijoitus luontokohteiden ja pohjavesialueiden läheisyyteen

Toiminnanharjoittajan on otettava huomioon suunnitellessaan vaarallisia kemikaaleja tai räjähteitä valmistavien, käsittelevien tai varastoivien tuotantolaitosten sijaintia, että tuotantolaitos on sijoitettava riittävän etäälle luonnon kannalta erityisen tärkeistä ja erityisen herkistä alueista, muista ympäristönsuojelun kannalta tärkeistä kohteista sekä virkistysalueista niin, että ennalta mahdollisiksi arvioitavat räjähdykset, tulipalot ja kemikaalipäästöt tuotantolaitoksessa eivät aiheuta ympäristövahinkojen vaaraa näissä kohteissa.

Tuotantolaitosta ei ilman erityistä, perusteltua syytä saa sijoittaa tärkeälle tai muulle vedenhankintaan soveltuvalla pohjavesialueella, jollei kemikaalien ominaisuuksien perusteella voida osoittaa, ettei pohjavesille aiheudu vaaraa. Jos kysymyksessä olevalle pohjavesialueelle kuitenkin sijoitetaan vaarallisia kemikaaleja tai räjähteitä valmistava, käsittelevä tai varastoiva tuotantolaitos, rakenteellisin ja käyttökäytännöllisin toimenpitein on huolehdittava siitä, ettei laitoksen toiminnasta aiheudu pohjavesien pilaantumisvaaraa.

19 §

Ulkopuolisen toiminnan huomioon ottaminen

Tuotantolaitoksen sijoituspaikka valitaan siten, ettei laitoksen ulkopuolella harjoitettava toiminta ja luonnon olosuhteet aiheuta onnettomuusvaaraa laitoksessa.

20 §

Kaavan huomioon ottaminen

Vaarallisia kemikaaleja tai räjähteitä valmistavien, käsittelevien tai varastoivien tuotantolaitosten sijoituksessa tulee ottaa huomioon sijoituspaikan ja sen ympäristön nykyinen ja tuleva maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) mukaisessa oikeusvaikutteisessa kaavassa osoitettu käyttötarkoitus samoin kuin aluetta mahdollisesti koskevat kaavamääräykset.

Täydentävät säännökset

21 §

Turvallisuusvaatimuksia koskeva asetuksenantovaltuus

Valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää tarkemmin tässä luvussa säädetyistä yleisistä turvallisuusperiaatteista, toiminnan järjestämisestä tuotantolaitoksessa sekä tuotantolaitoksen suunnittelusta, rakentamisesta ja sijoituksesta.

3 luku

Vaarallisten kemikaalien käsittely ja varastointi

Teollinen käsittely ja varastointi

22 §

Toiminnan jaottelu

Vaarallisten kemikaalien teollinen käsittely ja varastointi jaetaan vaarallisten kemikaalien määrän ja vaarallisuuden mukaan laajamittaiseen ja vähäiseen teolliseen käsittelyyn ja varastointiin.

Teollisen käsittelyn ja varastoinnin jaottelua laajamittaiseen tai vähäiseen sekä muita teollista käsittelyä ja varastointia koskevia velvoitteita määritettäessä otetaan huomioon kaikki saman toiminnanharjoittajan hallinnassa olevalla tuotantolaitoksella käsiteltävät ja varastoitavat vaaralliset kemikaalit.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin teollisen käsittelyn ja varastoinnin jaottelusta.

23 §

Luvanvaraisuus

Vaarallisen kemikaalin laajamittaista teollista käsittelyä ja varastointia saa harjoittaa vain Turvallisuus- ja kemikaaliviraston luvalla. Toiminnanharjoittajan tulee hakea edellä tarkoitettua lupaa Turvallisuus- ja kemikaalivirastolta. Hakemuksessa on esitettävä tiedot ja selvitykset suunnitellusta toiminnasta ja turvallisuusjärjestelyistä. (21.12.2010/1271)

Jos samalla toimipaikalla toimii useita toiminnanharjoittajia, joista osa harjoittaa laajamittaista teollista käsittelyä ja varastointia ja osa vähäistä teollista käsittelyä ja varastointia sekä jos toiminnanharjoittajien toiminta muodostaa toiminnallisen kokonaisuuden, Turvallisuus- ja kemikaalivirasto myöntää luvat ja tekee ilmoituksen perusteella päätökset. (21.12.2010/1271)

Toiminnanharjoittajan tulee tehdä 1 momentissa tarkoitettua toimintaa koskevista merkittävistä muutoksista ilmoitus tai hakea lupa.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin vaarallisten kemikaalien teollisen käsittelyn ja varastoinnin lupamenettelystä toimintaa aloitettaessa, muutostilanteisiin liittyvästä lupa- ja ilmoitusmenettelystä, luvan hakemisesta, ilmoituksen tekemisestä sekä hakemuksessa ja ilmoituksessa esitettävistä tiedoista ja selvityksistä.

24 §

Ilmoitusvelvollisuus

Vaarallisen kemikaalin vähäistä teollista käsittelyä ja varastointia saa harjoittaa vain tekemällä siitä ilmoituksen. Toiminnanharjoittajan tulee tehdä ilmoitus pelastusviranomaiselle, jollei ilmoitusta 23 §:n 2 momentin nojalla tule tehdä Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle. Ilmoituksessa on esitettävä tiedot ja selvitykset suunnitellusta toiminnasta ja turvallisuusjärjestelyistä. (21.12.2010/1271)

Toiminnanharjoittajan tulee tehdä 1 momentissa tarkoitettua toimintaa koskevista merkittävistä muutoksista ilmoitus.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin vaarallisten kemikaalien teollisen käsittelyn ja varastoinnin ilmoitusmenettelystä toimintaa aloitettaessa ja muutostilanteissa, ilmoituksen tekemisestä sekä ilmoituksessa esitettävistä tiedoista ja selvityksistä.

25 § (21.12.2010/1271)

Luvan myöntäminen ja ilmoituksen käsittely

Edellytyksenä 23 §:ssä tarkoitetun luvan myöntämiselle on, että toiminnanharjoittaja on osoittanut toiminnan täyttävän 2 luvun mukaiset turvallisuusvaatimukset. Lupaan voidaan liittää näiden vaatimusten täyttämiseksi

tarpeellisia ehtoja. Saatuaan 23 §:n 3 momentissa tarkoitetun muutosilmoituksen Turvallisuus- ja kemikaalivirasto voi asettaa toimintaa koskevia 2 luvun mukaisten turvallisuusvaatimusten täyttämiseksi tarpeellisia ehtoja.

Saatuaan 24 §:n 1 ja 2 momentissa tarkoitetun ilmoituksen asianomainen valvontaviranomainen tekee asiasta päätöksen, jossa voidaan asettaa tarpeellisia ehtoja 2 luvun mukaisten turvallisuusvaatimusten täyttämiseksi.

26 §

Ympäristövaikutusten arviointi

Toiminnanharjoittajan on esitettävä 23 §:n mukaista lupaa hakiessaan ympäristövaikutusten arviointiselostus, jos on kysymys ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetussa laissa ([468/1994](#)) tarkoitetusta hankkeesta. Siltä osin kuin selostukseen sisältyy tämän lain säännösten soveltamiseksi tarpeelliset tiedot ympäristövaikutuksista, ei samoja tietoja vaadita uudestaan.

Luvasta on käytävä ilmi, miten ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain mukainen arviointi on otettu huomioon.

PelastusL [468/2003](#) on kumottu L:lla [379/2011](#), joka on voimassa 1.7.2011 alkaen. Ks. PelastusL [379/2011](#) [112 §](#) 3 mom. 1 k.

27 §

Tuotantolaitosten tarkastus

Turvallisuus- ja kemikaaliviraston on valvottava vaarallisten kemikaalien laajamittaista teollista käsittelyä ja varastointia harjoittavan tuotantolaitoksen ja 23 §:n 2 momentissa tarkoitettujen kohteiden teknisen toteutuksen sekä niiden toimintaperiaatteiden, toimintatapojen ja johtamisjärjestelmien vaatimustenmukaisuutta ja toimivuutta. Turvallisuus- ja kemikaaliviraston on tarkastettava järjestelmällisesti ja määräajoin valvottavat tuotantolaitokset niiden toiminnan edellyttämässä laajuudessa, jollei se ole hyväksynyt muita tuotantolaitoksen valvontaan soveltuvia keinoja, joiden avulla se voi varmistua edellä tarkoitettujen asioiden vaatimustenmukaisuudesta ja toimivuudesta. ([21.12.2010/1271](#))

Pelastusviranomaisen on tarkastettava vaarallisten kemikaalien vähäistä teollista käsittelyä ja varastointia harjoittavien tuotantolaitosten toimintatavat ja teknisen toteutuksen vaatimustenmukaisuus.

Pelastusviranomainen voi hyväksyä 25 §:n 2 momentissa tarkoitetussa päätöksessä, että tarkastus voidaan korvata 100 §:ssä tarkoitetun tarkastuslaitoksen tarkastuksella.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin tarkastusten sisällöstä, määräajoista ja ajankohdista sekä ilmoituksista muille viranomaisille ja tarkastusten muusta käytännön toteutuksesta.

28 §

Sisäinen pelastussuunnitelma

Toiminnanharjoittajan tulee laatia tuotantolaitosta koskeva sisäinen pelastussuunnitelma, jos teollinen käsittely ja varastointi on laajamittaista.

Sisäisessä pelastussuunnitelmassa määritellään toimenpiteet, joilla torjutaan ennalta mahdolliseksi arvioitavissa onnettomuustapauksissa onnettomuuden vaikutuksia, rajoitetaan seuraukset mahdollisimman vähäisiksi sekä varaudutaan onnettomuuden jälkien korjaamiseen ja ympäristön puhdistamiseen.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin sisäisen pelastussuunnitelman laatimisesta, sisällöstä, uusimisesta, suunnitelman mukaisista harjoituksista ja pelastussuunnitelman toimittamisesta valvontaviranomaisille.

29 §

Vaarallisten kemikaalien teollisen käsittelyn ja varastoinnin vastuuhenkilö

Toiminnanharjoittajan on nimettävä vastuuhenkilö, jos teollinen käsittely ja varastointi on laajamittaista. Vastuuhenkilön tehtävänä on huolehtia siitä, että tuotantolaitoksessa toimitaan vaarallisia kemikaaleja koskevien säännösten ja lupaehtojen sekä laadittujen toimintaperiaatteiden ja suunnitelmien mukaisesti.

Vastuuhenkilön tulee tuntea tuotantolaitoksen toiminta, sitä koskevat säännökset sekä turvallisen toiminnan edellytykset.

Vastuuhenkilön tulee osoittaa pätevyytensä Turvallisuus- ja kemikaaliviraston järjestämässä kokeessa. Hyväksytystä kokeesta asianomaiselle henkilölle annetaan todistus. ([21.12.2010/1271](#))

Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarvittaessa tarkemmin vastuuhenkilön nimeämisestä, tehtävistä, pätevyysvaatimuksista ja pätevyyden osoittamisesta.

30 §

Toimenpiteet vaarallisista kemikaaleista aiheutuvien suuronnettomuuksien ehkäisemiseksi

Tuotantolaitoksessa, jossa vaarallisten kemikaalien käsittelystä ja varastoinnista voi aiheutua suuronnettomuus, toiminnanharjoittajan on laadittava asiakirja, jossa selostetaan toimintaperiaatteet suuronnettomuuksien ehkäisemiseksi, tai turvallisuusselvitys, jossa toiminnanharjoittaja osoittaa toimintaperiaatteensa suuronnettomuuksien ehkäisemiseksi ja rajoittamiseksi sekä antaa tarvittavat tiedot niiden toteuttamiseksi tarvittavasta organisaatiosta ja turvallisuusjohtamisjärjestelmästä.

Turvallisuusselvitys on toimitettava Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle tuotantolaitoksen toimenpiteiden riittävyyden arviointia varten. ([21.12.2010/1271](#))

Kahden tai useamman toisiaan lähellä sijaitsevan tuotantolaitoksen toiminnanharjoittajien on toimittava yhteistoiminnassa suuronnettomuuksien torjumiseksi ja onnettomuuksien leviämisen estämiseksi.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin suuronnettomuusvaaran ehkäisemistä koskevien velvoitteiden määräytymisestä sekä tarvittavien toimintaperiaatteiden ja turvallisuusselvitysten sisällöstä, uusimis- ja tarkistusvelvoitteista ja -ajoista, turvallisuusselvitysten käsittelystä sekä velvoitteista toiminnanharjoittajien yhteistoiminnasta suuronnettomuuksien ehkäisemiseksi.

31 §

Turvallisuusselvityksen esillä pitäminen

Toiminnanharjoittajan tulee asettaa tuotantolaitosta koskeva turvallisuusselvitys ja siihen liittyvä vaarallisten kemikaalien luettelo nähtäväksi.

Toiminnanharjoittaja voi Turvallisuus- ja kemikaaliviraston suostumuksella rajoittaa turvallisuusselvityksessä yleisölle annettavia tietoja, joita se pitää liike- tai ammattisalaisuutena tai muuten perustellusti luottamuksellisina. ([21.12.2010/1271](#))

Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarvittaessa tarkemmin toiminnanharjoittajan turvallisuusselvityksen esillä pitämistä koskevasta velvollisuudesta.

32 §

Turvallisuusselvitystä vaativien kohteiden tiedottamisvelvollisuus

Turvallisuusselvitystä vaativien kohteiden toiminnanharjoittajan on tiedotettava tuotantolaitosta koskevista turvallisuustoimenpiteistä ja onnettomuustapauksissa noudatettavista toimintaohjeista suuronnettomuuden varalta sellaisille henkilöille ja yhteisöille, joihin kyseisessä tuotantolaitoksessa alkunsa saanut suuronnettomuus voi vaikuttaa. Tiedotteessa on annettava tiedot tuotantolaitoksen toiminnasta, suuronnettomuuden vaaraa aiheuttavista kemikaaleista, suuronnettomuusvaarojen luonteesta sekä väestön varoittamisesta ja käyttäytymisestä onnettomuustilanteissa.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarvittaessa tarkemmin toiminnanharjoittajan tiedottamisvelvollisuudesta ja sen toteuttamisesta sekä annettavien tietojen sisällöstä.

Varastoalue

33 §

Varastoalueen vahvistamista koskeva hakemus

Sen lisäksi, mitä 23 §:ssä säädetään, tulee varastoalueella, jolla toimii kaksi tai useampi vaarallisten

kemikaalien laajamittaista varastointia harjoittavaa toiminnanharjoittajaa, toiminnanharjoittajien huolehtia siitä, että Turvallisuus- ja kemikaalivirastolta haetaan alueen vahvistamista vaarallisen kemikaalin varastoalueeksi, jos: ([21.12.2010/1271](#))

- 1) varastojen käytössä on yhteisiä laitteistoja, liikennealueita, purkaus- ja lastauslaitureita tai niihin verrattavia järjestelyitä; taikka
- 2) varastojen palontorjunta ja muu onnettomuuksiin varautuminen on osittain tai kokonaan suunniteltu hoidettavaksi yhteisin laitteistoin ja varustein.

Vaarallisen kemikaalin varastoalueeksi vahvistamista voi hakea kunta, varastoalueen omistaja tai haltija taikka se, jonka varastoalueen toiminnanharjoittajat ovat tähän yhteisellä sopimuksellaan valtuuttaneet.

Varastoalueeksi vahvistamista koskevassa hakemuksessa on esitettävä tiedot ja selvitykset varastoalueen toiminnasta ja turvallisuusjärjestelyistä.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin varastoalueeksi vahvistamisesta, vahvistamisen hakemisesta, hakemuksessa esitettävistä tiedoista ja selvityksistä sekä hakemuksen käsittelystä.

34 §

Vahvistamispäätös

Edellytyksenä varastoalueen vahvistamiselle on, että 33 §:n 1 momentissa tarkoitetut laitteistot ja järjestelyt täyttävät 2 luvun mukaiset turvallisuusvaatimukset.

Varastoalueeksi vahvistamista koskevassa päätöksessä voidaan asettaa varastoalueen turvallisuuden kannalta tarpeellisia ehtoja 33 §:n 1 momentissa tarkoitetuille laitteistoille ja järjestelyille.

Vaarallisen kemikaalin säilytystä koskevat säännökset

35 §

Vaarallisten kemikaalien säilytys

Sen, jolla on hallussaan vaarallista kemikaalia, tulee noudattaa kemikaalin säilytyksessä huolellisuutta ja varovaisuutta.

Vaaralliset kemikaalit tulee säilyttää vaatimusten mukaisissa päällyksissä niille varatuissa paikoissa. Lisäksi kemikaalin haltijan tulee huolehtia, etteivät asiattomat saa kemikaalia haltuunsa. Vaarallisen kemikaalin säilytystilassa tulee lisäksi huolehtia asianmukaisesta järjestyksestä ja ilmanvaihdosta sekä siitä, että vahinkotapauksissa kemikaali voidaan kerätä talteen tai tehdä vaarattomaksi.

Keskenään reagoivat kemikaalit tulee säilyttää toisistaan erillään, jos niiden reaktiosta toistensa kanssa voi olla seurauksena palaminen, huomattava lämmön kehittyminen, vaarallisten kaasujen kehittyminen taikka epästabiilien aineiden muodostuminen.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarvittaessa tarkemmin vaarallisten kemikaalien säilytystä koskevista vaatimuksista.

36 §

Vaarallisten kemikaalien säilytysmäärät ja niiden rajoitukset

Vaarallisten kemikaalien säilytysmäärien ja -paikkojen tulee olla sellaiset, ettei vaarallisista kemikaaleista aiheudu vaaraa.

Pelastusviranomainen voi yksittäistapauksissa rajoittaa vaarallisten kemikaalien säilytysmääriä tai määrätä säilytykselle muita turvallisuuden kannalta tarpeelliseksi katsottuja rajoituksia tai ehtoja.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarvittaessa tarkemmin vaarallisten kemikaalien säilytysmääriä ja -paikkoja koskevista rajoituksista.

Vaarallisen kemikaalin siirto

37 §**Vaarallisten kemikaalien siirtoa koskevat vaatimukset**

Siirrettäessä vaarallista kemikaalia putkistossa tuotantolaitoksen ulkopuolella putkistoon sovelletaan 2 luvun turvallisuusvaatimuksia.

Edellä 1 momentissa tarkoitetun putkiston rakentamiseen vaaditaan Turvallisuus- ja kemikaaliviraston rakentamislupa. Luvan myöntämisen edellytyksenä on, että 2 luvussa säädetyt turvallisuusvaatimukset täyttyvät. Muutoin lupamenettelystä ja luvan myöntämisestä on voimassa, mitä 23 ja 25 §:ssä säädetään. (21.12.2010/1271)

38 §**Putkiston tarkastukset**

Toiminnanharjoittajan on huolehdittava siitä, että putkisto tarkastetaan ennen käyttöönottoa ja sen jälkeen määräajoin. Tarkastukset tekee 100 §:ssä tarkoitettu tarkastuslaitos.

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto voi hyväksyä, että määräaikaistarkastusten sijasta putkiston kuntoa valvotaan toiminnanharjoittajan oman tarkastusjärjestelmän mukaisesti. Hyväksymisen edellytyksenä on, että tarkastusjärjestelmän noudattaminen varmistaa vastaavan turvallisuustason kuin määräaikaistarkastukset. (21.12.2010/1271)

39 §**Putkiston vastuuhenkilö**

Toiminnanharjoittajan on nimettävä 37 §:ssä tarkoitetulle putkistolle vastuuhenkilö. Vastuuhenkilön tehtäviin ja pätevyysvaatimuksiin sovelletaan, mitä 29 §:ssä säädetään.

40 §**Putkistoja koskeva asetuksenantovaltuus**

Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin vaarallisen kemikaalin siirtoon tarkoitetulle putkistolle asetettavista vaatimuksista, putkiston rakentamislupamenettelystä, luvan hakemisesta sekä hakemuksessa esitettävistä tiedoista ja selvityksistä.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään myös tarkemmin putkiston tarkastuksista ja niiden määräajoista ja ajankohdista sekä kohteista, joita ei vaadita tarkastettavaksi, ja vastuuhenkilöistä sekä toiminnanharjoittajan omalle tarkastusjärjestelmälle asetettavista vaatimuksista ja sitä koskevista hyväksymismenettelyistä.

4 luku**Räjähdyksen estäminen ja räjähdyksiltä suojautuminen****41 §****Räjähdyksvaaran arviointi**

Toiminnanharjoittajan on arvioitava räjähdyskelpoisten ilmaseosten aiheuttamat vaaratekijät ja räjähdysvaaran aiheuttamat riskit. Arviointi on tarkistettava säännöllisesti ja aina, kun merkittäviä muutoksia ilmenee.

42 §**Periaatteet räjähdysten estämiseksi ja räjähdyksiltä suojautumiseksi**

Toiminnanharjoittajan on räjähdysten estämiseksi ja räjähdyksiltä suojautumiseksi ryhdyttävä asianmukaisiin teknisiin ja hallinnollisiin toimenpiteisiin, joilla räjähdyskelpoisten ilmaseosten muodostuminen estetään. Jos tämä ei toiminnan luonteen vuoksi ole mahdollista, on:

- 1) räjähdyskelpoisten ilmaseosten syttyminen estettävä; tai
- 2) räjähdysten vahingolliset vaikutukset vähennettävä niin, että ihmisten terveys ja turvallisuus varmistetaan.

Tarvittaessa edellä 1 momentissa mainittuihin toimenpiteisiin on yhdistettävä ja niitä on täydennettävä räjähdysten leviämistä ehkäisevillä toimilla.

43 §**Tilojen luokittelu**

Toiminnanharjoittajan on luokiteltava tilat, joissa voi esiintyä räjähdyskelpoisia ilmaseoksia, räjähdyskelpoisten ilmaseosten esiintymistiheyden ja keston perusteella. Lisäksi toiminnanharjoittajan on merkittävä näiden tilojen sisäänkäynnit ja huolehdittava niistä toimenpiteistä, jotka ovat tarpeen näistä tiloista aiheutuvien vaaratilanteiden ehkäisemiseksi.

Toiminnanharjoittajan on luokiteltava tilat, joissa räjähteitä valmistetaan, käsitellään tai varastoidaan. Luokittelu tehdään räjähteiden pölyämisen tai haihtumisen aiheuttaman räjähdysvaaran esiintymistiheyden ja keston perusteella.

44 §**Räjähdysuojausasiakirja**

Toiminnanharjoittajan on huolehdittava siitä, että räjähdyskelpoisten ilmaseosten aiheuttamia vaaratekijöitä ja räjähdysvaaran aiheuttamia riskejä arvioitaessa laaditaan räjähdysuojausasiakirja.

45 §**Räjähdysvaaraa koskeva asetuksenantovaltuus**

Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin räjähdysvaaran arvioinnista, toimenpiteistä räjähdysten estämiseksi ja räjähdyksiltä suojautumiseksi, räjähdyskelpoisia ilmaseoksia sisältävien tilojen ja räjähdetilojen luokittelusta ja näitä tiloja koskevista vaatimuksista sekä räjähdysuojausasiakirjan sisällöstä.

5 luku**Vaarallisiin kemikaaleihin liittyvät tuotteet****46 §****Räjähdysvaarallisissa tiloissa käytettävien laitteiden ja suojausjärjestelmien vaatimukset**

Räjähdysvaarallisissa tiloissa käytettävät laitteet ja suojausjärjestelmät tulee suunnitella ja valmistaa niin, että ne toimivat käyttötarkoituksen mukaisessa käytössä ja ennakoitavissa olevissa virhekäyttötilanteissa turvallisesti ja niiden rakenne on sellainen, että tiloissa mahdollisesti esiintyvät räjähdyskelpoiset ilmaseokset eivät syty. Erityisesti tulee huolehtia siitä, että:

- 1) laiteosat kestävät ennakoitavissa olevat mekaaniset, kemialliset ja lämmön vaikutukset ja käytetyt rakenneaineet eivät aiheuta räjähdysvaaraa;
- 2) syttymislähteitä ei esiinny tai ne on luotettavasti eristetty räjähdyskelpoisista ilmaseoksista;
- 3) laitteissa tai suojausjärjestelmissä käytettävät ohjaus- ja turvalaitteet toimivat luotettavasti ja niiden vikaantuminen ei aiheuta räjähdysvaaraa.

47 §**Kaasulaitteiden vaatimukset**

Kaasumaisia polttoaineita käyttävät laitteet ja niiden varusteet (*kaasulaitteet*) tulee suunnitella ja valmistaa niin, että ne toimivat turvallisesti käyttötarkoituksen mukaisessa käytössä. Erityisesti tulee huolehtia siitä, että:

- 1) kaasulaitteen rakenneaineet kestävät ennakoitavissa olevat mekaaniset, kemialliset ja lämmön vaikutukset;
- 2) kaasulaitteen rakenne sekä säätö- ja varolaitteet varmistavat, että laite toimii vakaasti ja turvallisesti siten, ettei kaasuvuotoja esiinny eikä palamistuotteista tai lämpötilan noususta aiheudu vaaraa.

48 §**Aerosolien vaatimukset**

Vaarallisia kemikaaleja sisältävät aerosolit tulee suunnitella, mitoittaa, valmistaa ja täyttää kemikaaleilla niin, että ne ovat turvallisia normaaleissa ja ennakoitavissa olevissa varastointi- ja käyttöolosuhteissa. Erityisesti tulee huolehtia siitä, että:

- 1) aerosolin päällyys kestää sisällön aiheuttaman paineen ja aerosolien sisältämien kemikaalien vaikutuksen;
- 2) aerosolin tyhjennyslaitteen tulee toimia turvallisesti käyttötarkoituksen mukaisessa käytössä.

49 §**Vaarallisen kemikaalin säiliöiden vaatimukset**

Vaarallisen kemikaalin varastointiin tarkoitetut säiliöt tulee suunnitella, mitoittaa ja valmistaa niin, että ne ovat tiiviitä ja lujia sekä kestävät varastoitavien kemikaalien vaikutusta sekä käyttötarkoituksenmukaisista ja ennakoitavista käyttöolosuhteista sekä häiriötilanteista aiheutuvia rasituksia niin, että varastoitavat kemikaalit eivät pääse hallitsemattomasti säiliön ulkopuolelle. Kun säiliössä varastoitavien kemikaalien ominaisuudet sitä edellyttävät, säiliön rakenteessa tulee lisäksi ottaa huomioon syttymisen aiheuttaman paineennousun vaikutusten ehkäiseminen.

50 §**Vaatimustenmukaisuuden osoittaminen**

Sen, joka saattaa 46–49 §:ssä tarkoitetun tuotteen markkinoille, on varmistettava ja osoitettava, että tuote täyttää sitä koskevat vaatimukset. Vaatimustenmukaisuuden arvioinnissa on käytettävä 100 §:ssä tarkoitettua tarkastuslaitosta, kun tuotteen ominaisuudet ja käyttötarkoitus sitä edellyttävät.

Vaarallisen kemikaalin varastointiin tarkoitettu säiliö, joka on valmistettu tai saatettu markkinoille toisessa Euroopan unionin jäsenvaltiossa tai valmistettu muussa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa, tulee hakemuksesta katsoa 49 §:ssä tarkoitettujen vaatimusten mukaiseksi, jos:

- 1) vaatimustenmukaisuus on arvioitu 49 §:ssä tarkoitettujen vaatimusten ja 50 §:n 1 momentissa tarkoitettujen menetelmien tai vastaavan laatu- ja turvallisuustason varmistavien vaatimusten ja menetelmien mukaisesti ja tulokset osoittavat säiliön täyttävän sille asetetut vaatimukset; sekä
- 2) vaatimustenmukaisuuden arvioinnin on suorittanut tarkastuslaitos, jonka asianomainen Euroopan talousalueeseen kuuluva valtio on hyväksynyt noudattaen 101 §:ssä säädettyjä vastaavia vaatimuksia.

Edellä 2 momentissa tarkoitettu hakemus on osoitettava Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle.

(21.12.2010/1271)

51 §**Ohjeet ja merkinnät**

Sen, joka saattaa 46–49 §:ssä tarkoitetun tuotteen markkinoille, on huolehdittava, että tuotteen mukana seuraa tuotteen turvallisen asennuksen, käyttöönoton, käytön ja kunnossapidon edellyttämät tiedot ja ohjeet.

Sen, joka saattaa 46–49 §:ssä tarkoitetun tuotteen markkinoille, on huolehdittava, että tuote on varustettu tuotteen käyttöturvallisuuden ja tunnistamisen sekä valmistajan ja markkinoille saattajan selvittämisen edellyttämällä merkinnöillä sekä tuotteen vaatimustenmukaisuuden osoittavilla merkinnöillä.

52 §**Vaarallisiin kemikaaleihin liittyviä tuotteita koskeva asetuksenantovaltuus**

Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin 46–49 §:ssä tarkoitettujen tuotteiden yksityiskohtaisista turvallisuusvaatimuksista, vaatimustenmukaisuuden osoittamisesta ja tarkastuslaitosten käyttämisestä vaatimustenmukaisuuden arvioinnissa, säiliön hyväksymistä koskevasta hakemuksesta, tuotteiden merkinnöistä sekä tuotteiden mukana toimitettavista ohjeista ja tiedoista.

6 luku**Vaarallisiin kemikaaleihin liittyvien laitteistojen asennus ja huolto****53 §****Laitteistojen asennus ja huolto**

Vaarallisten kemikaalien valmistus-, siirto-, varastointi- ja käyttölaitteistot tulee asentaa ja huoltaa asiantuntevasti ja huolellisesti siten, että niiden käytöstä ei aiheudu henkilö-, ympäristö- ja omaisuusvahingon

vaaraa.

54 §

Maanalaisten öljysäiliöiden määräaikaistarkastus

Omistajan tai haltijan on huolehdittava, että tärkeällä tai muulla vedenhankintaan soveltuvalla pohjavesialueella olevat maanalaiset öljysäiliöt tarkastetaan määräajoin.

Säiliö, joka 1 momentissa tarkoitettussa tarkastuksessa havaitaan öljyvahingonvaaraa aiheuttavaksi, on korjattava tai poistettava käytöstä. Välitöntä vaaraa aiheuttava säiliö on heti poistettava käytöstä.

55 §

Asennus-, huolto- ja tarkastusliikkeiden pätevyys

Maakaasun, nestekaasun ja öljylämmityslaitteistojen käyttölaitteita sekä muovisia kaasuputkistoja saa asentaa ja huoltaa sekä 54 §:ssä tarkoitettuja maanalaisia öljysäiliöitä tarkastaa vain Turvallisuus- ja kemikaaliviraston hyväksymä asennus-, huolto- ja tarkastusliike. ([21.12.2010/1271](#))

Asennus-, huolto- ja tarkastusliikkeellä tulee olla:

- 1) riittävästi ammattitaitoista henkilöstöä;
- 2) toiminnan edellyttämät laitteet, välineet ja järjestelmät;
- 3) palveluksessaan pätevä vastuhenkilö.

Asennus-, huolto- ja tarkastusliikkeen tulee hakea 1 momentissa tarkoitettua hyväksymistä Turvallisuus- ja kemikaalivirastolta. Hakemuksessa on esitettävä selvitys 2 momentissa säädettyjen vaatimusten täyttämisestä. Turvallisuus- ja kemikaalivirasto voi asettaa liikkeille asetettujen vaatimusten täyttämistä koskevia ehtoja. ([21.12.2010/1271](#))

Asennus-, huolto- ja tarkastusliikkeiden on suoritettava tehtävät noudattaen hyvää asennus-, huolto- ja tarkastuskäytäntöä sekä ottaen huomioon kohdetta koskevat säännökset ja suositukset. Liikkeiden tulee seurata toimialansa säännösten kehittymistä.

56 §

Asennus-, huolto- ja tarkastusliikkeen vastuhenkilö

Asennus-, huolto- ja tarkastusliikkeen palveluksessa tulee olla vastuhenkilö, jonka tehtävänä on huolehtia siitä, että liike toimii sitä koskevien säännösten ja valvontaviranomaisten asettamien ehtojen mukaisesti.

Vastuhenkilöllä tulee olla harjoitettavaan toimintaan nähden riittävä työkokemus ja koulutus sekä toimintaan liittyvien säännösten tuntemus.

Vastuhenkilön tulee osoittaa pätevyytensä Turvallisuus- ja kemikaaliviraston tai sen hyväksymän arviointilaitoksen järjestämässä kokeessa. Hyväksytystä kokeesta asianomaiselle henkilölle annetaan todistus. ([21.12.2010/1271](#))

Edellä 3 momentissa tarkoitettuun arviointilaitokseen sovelletaan, mitä 100 §:n 2–4 momentissa, 101 §:n 1 ja 4 momentissa, 103, 121 ja 127 §:ssä sekä 104 §:n nojalla säädetään.

57 §

Laitteistojen asennukseen, huoltoon ja tarkastukseen liittyvä asetuksenantovaltuus

Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin maanalaisten öljysäiliöiden määräaikaistarkastusten määräajoista, säiliöiden luokituksista ja määräaikaistarkastusten perusteella tehtävistä toimenpiteistä.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin asennus-, huolto- ja tarkastusliikkeiden hyväksymisestä, hyväksymisen hakemisesta ja hakemuksessa esitettävistä tiedoista ja selvityksistä sekä liikkeille asetettavista vaatimuksista ja tehtävien suorittamisesta. Valtioneuvoston asetuksella säädetään myös tarkemmin

vastuuhenkilön tehtävistä, pätevyysvaatimuksista ja pätevyuden osoittamisesta.

7 luku

Räjähteiden valmistus ja varastointi

Luvanvarainen valmistus ja varastointi

58 § (21.12.2010/1271)

Räjähteiden valmistuksen ja varastoinnin luvanvaraisuus

Räjähteiden valmistusta ja varastointia saa harjoittaa vain Turvallisuus- ja kemikaaliviraston luvalla, jollei jäljempänä muuta säädetä.

Toiminnanharjoittajan tulee hakea 1 momentissa tarkoitettua lupaa Turvallisuus- ja kemikaalivirastolta. Hakemuksessa on esitettävä tiedot ja selvitykset suunnitellusta toiminnasta ja turvallisuusjärjestelyistä.

Toiminnanharjoittajan tulee hakea 1 momentissa tarkoitettua toimintaa koskeviin, turvallisuuden kannalta olennaisiin muutoksiin lupa Turvallisuus- ja kemikaalivirastolta.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin räjähteiden valmistusta ja varastointia koskevasta lupamenettelystä toimintaa aloittaessa ja muutostilanteissa, luvan hakemisesta sekä hakemuksessa esitettävistä tiedoista ja selvityksistä.

59 §

Räjähteitä koskevan luvan myöntämisen edellytykset

Edellytyksenä 58 §:ssä tarkoitetun luvan myöntämiselle on, että toiminnanharjoittaja on osoittanut, että toiminta täyttää 2 luvun mukaiset turvallisuusvaatimukset.

Lupaan voidaan liittää 1 momentissa tarkoitettujen vaatimusten täyttämiseksi tarpeellisia ehtoja.

60 §

Räjähteiden valmistuksen ja varastoinnin tarkastus

Turvallisuus- ja kemikaaliviraston on valvottava luvanvaraista räjähteiden valmistusta ja varastointia harjoittavan tuotantolaitoksen teknistä toteutusta sekä sen toimintaperiaatteiden, toimintatapojen ja johtamisjärjestelmien vaatimustenmukaisuutta ja toimivuutta. Turvallisuus- ja kemikaaliviraston on tarkastettava järjestelmällisesti ja määräajoin valvonnan alaiset tuotantolaitokset niiden toiminnan edellyttämässä laajuudessa, jollei se ole hyväksynyt muita tuotantolaitoksen valvontaan soveltuvia keinoja, joiden avulla se voi varmistua edellä tarkoitettujen asioiden vaatimustenmukaisuudesta ja toimivuudesta. (21.12.2010/1271)

Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin tarkastusten sisällöstä, määräajoista ja ajankohdista sekä ilmoituksista muille viranomaisille ja tarkastusten muusta käytännön toteutuksesta.

61 §

Räjähteiden valmistuksen ja varastoinnin vastuuhenkilö

Toiminnanharjoittajan on nimettävä vastuuhenkilö, jonka tehtävänä on huolehtia siitä, että tuotantolaitoksessa toimitaan räjähteitä koskevien säännösten ja lupaehtojen sekä laadittujen toimintaperiaatteiden ja suunnitelmien mukaisesti.

Vastuuhenkilön tulee tuntea tuotantolaitoksen toiminta, sitä koskevat säännökset sekä turvallisen toiminnan edellytykset.

Vastuuhenkilön tulee osoittaa pätevyytensä Turvallisuus- ja kemikaaliviraston järjestämässä kokeessa. Hyväksytystä kokeesta annetaan asianomaiselle henkilölle todistus. (21.12.2010/1271)

Valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää tarkemmin vastuuhenkilön nimeämisestä, tehtävistä, pätevyysvaatimuksista ja pätevyuden osoittamisesta.

62 §

Toimenpiteet räjähteistä aiheutuvien suuronnettomuuksien ehkäisemiseksi

Toiminnanharjoittajan on laadittava räjähteiden valmistuksesta ja varastoinnista aiheutuvan suuronnettomuusvaaran torjumiseksi tarvittavat toimintaperiaatteet tai turvallisuusselvitys sekä sisäinen pelastussuunnitelma. Näiden osalta on vastaavasti voimassa, mitä 28 ja 30 §:ssä säädetään.

Turvallisuusselvitystä vaativan kohteen toiminnanharjoittajan on huolehdittava turvallisuusselvityksen esillä pitämisestä 31 §:n mukaisesti ja tiedottamisvelvollisuudesta 32 §:n mukaisesti.

Varastointi kaupan yhteydessä

63 § (11.12.2009/1030)

Pyroteknisten tuotteiden varastointi kaupan yhteydessä

Yksityiseen kulutukseen hyväksytyjen ilotulitteiden ja vaarallisuudeltaan vastaavien muiden pyroteknisten tuotteiden varastoinnista kaupan yhteydessä on 58 §:ssä säädetyn lupahakemuksen sijasta tehtävä ilmoitus pelastusviranomaiselle ennen varastoinnin aloittamista.

Ilmoituksessa on esitettävä tiedot suunnitellusta toiminnasta ja turvallisuusjärjestelyistä.

Saatuun 1 momentissa tarkoitetun ilmoituksen pelastusviranomaisen tekee asiasta päätöksen, jossa voidaan asettaa tarpeellisia ehtoja.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin pyroteknisten tuotteiden kaupan yhteydessä tapahtuvaa varastointia koskevasta ilmoitusmenettelystä, ilmoituksen tekemisestä ja siinä noudatettavista määräajoista, ilmoituksessa esitettävistä tiedoista ja selvityksistä sekä ilmoituksen perusteella tehtävästä päätöksestä.

64 § (11.12.2009/1030)

Pyroteknisten tuotteiden varastoinnin tarkastus

Pelastusviranomaisen on tarkastettava 63 §:ssä tarkoitettujen varastojen toimintatavat ja teknisen toteutuksen vaatimustenmukaisuus.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin tarkastusten sisällöstä, määräajoista ja ajankohdista sekä tarkastusten muusta käytännön toteutuksesta.

65 §

Räjähdekaupan vastuuhenkilö

Räjähteiden kauppaa harjoittavan liikkeen palveluksessa tulee olla vastuuhenkilö, jonka tehtävänä on huolehtia siitä, että kauppaa ja varastointia hoidetaan räjähteitä koskevien säännösten ja valvontaviranomaisten asettamien ehtojen mukaisesti.

Vastuuhenkilön tulee tuntea varastoitavat räjähteet sekä räjähteiden kauppaa ja varastointia koskevat säännökset.

Vastuuhenkilön tulee osoittaa pätevyytensä Turvallisuus- ja kemikaaliviraston järjestämässä kokeessa. Hyväksytystä kokeesta asianomaiselle henkilölle annetaan todistus. Todistus on voimassa 10 vuotta.

(21.12.2010/1271)

Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin vastuuhenkilön tehtävistä, pätevyysvaatimuksista ja pätevyyden osoittamisesta.

66 §

Varastoitavien räjähteiden enimmäismäärät

Myymälässä ja siihen liittyvissä tiloissa saa varastoida enintään sellaiset määrät räjähteitä, että niiden varastoinnin aiheuttama henkilö- ja omaisuusvahinkojen vaara jää niin alhaiseksi kuin räjähteiden jakelun tarpeen kannalta on perusteltua.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin kaupan yhteydessä varastoitavien räjähteiden

enimmäismääristä ja niitä koskevista rajoituksista.

8 luku

Räjähteiden hyväksyminen, maahantuonti ja siirto

Räjähteiden hyväksyminen

67 §

Räjähteitä koskevat yleiset vaatimukset

Markkinoille saatettavat räjähteet on suunniteltava ja valmistettava siten, että niiden aiheuttama vaara ihmisten turvallisuudelle, ympäristölle ja omaisuudelle on mahdollisimman vähäinen normaaleissa ja ennakoitavissa olevissa käyttöolosuhteissa.

Edellä 1 momentissa tarkoitettujen räjähteiden tulee olla tarkoitukseensa sopivia ja niiden tahattoman syttymisen tulee olla räjähteiden käyttötarkoitus huomioon ottaen niin epätodennäköistä kuin se kohtuudella on mahdollista. Räjähteiden tulee lisäksi olla sellaisia, ettei niiden varastoinnista eikä käyttötarkoituksen mukaisesta käytöstä aiheudu muutoinkaan vaaraa ihmisten terveydelle eikä ympäristölle.

Mitä tässä luvussa säädetään räjähteiden markkinoille saattamisesta, koskee vastaavasti puolustusvoimissa käyttöön otettavia räjähteitä. Puolustusvoimien sotilaalliseen toimintaan tarkoitettujen räjähteiden vaatimuksissa on kuitenkin otettava huomioon niiden erityinen luonne ja puolustusvoimien lakisääteiset tehtävät.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin räjähteille asetettavista teknisistä vaatimuksista ja räjähteiden luokituksesta.

68 § (11.12.2009/1030)

Pyroteknisten tuotteiden vaatimukset

Sen lisäksi, mitä 67 §:ssä säädetään, pyroteknisten tuotteiden on toimittava oikealla tavalla, kun niitä käytetään aiottuun tarkoitukseen. Pyrotekniset tuotteet on suunniteltava ja valmistettava siten, että ne voidaan hävittää turvallisesti.

Pyroteknisten tuotteiden tulee olla asianmukaisesti pakattuja ja niiden mukana tulee seurata turvallista varastointia ja käyttöä koskevat tiedot ja ohjeet. Ne tulee lisäksi varustaa turvallisen käytön edellyttämällä merkinnöillä.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää tarkemmin pyroteknisille tuotteille ja niiden pakkauksille asetettavista vaatimuksista.

69 § (11.12.2009/1030)

Räjähteiden vaatimustenmukaisuuden osoittaminen ja merkinnät

Sen, joka saattaa räjähteen markkinoille, on varmistettava ja voitava osoittaa, että räjähte täyttää sitä koskevat vaatimukset. Vaatimustenmukaisuuden arvioinnissa on käytettävä 100 §:ssä tarkoitettua tarkastuslaitosta paitsi, kun on kysymys puolustusvoimien sotilaalliseen toimintaan tarkoitetuista räjähteistä.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu räjähte varustetaan vaatimustenmukaisuutta osoittavalla merkinnällä sekä räjähteen turvallisen käytön edellyttämällä merkinnöillä.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin vaatimustenmukaisuuden arvioinnista, tarkastuslaitosten tehtävistä ja merkinnöistä.

69 a § (11.12.2009/1030)

Räjähteiden merkintä tunnistamista varten

Räjähteiden valmistajan ja maahantuojan, lukuun ottamatta pyroteknisten tuotteiden valmistajaa tai maahantuojaa, on huolehdittava, että räjähte ja jokainen pakkausyksikkö merkitään yksilöllisellä tunnisteella. Merkintävelvoite ei koske räjähteitä, jotka toimitetaan pakkaamattomina räjäytystyömaalle tai jotka valmistetaan räjäytystyömaalla ja ne käytetään välittömästi.

Yksilöllinen tunniste on merkittävä tai kiinnitettävä tiukasti ja kestäväällä tavalla räjähteeseen ja pakkaukseen.

Räjähdealan yrityksen tulee ottaa käyttöön räjähteiden ja niiden yksilöllisiä tunnisteita koskevien tietojen keruujärjestelmä, joka kattaa räjähteiden koko tuotantoketjun ja elinkaaren. Räjähdealan yrityksen tulee huolehtia tietojen keruujärjestelmän ylläpidosta ja tietojen ilmoittamisesta viranomaisille.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin räjähteen merkinnästä, merkinnän toteutuksesta, tietojen keruujärjestelmästä ja siihen liittyvistä räjähteiden yrityksen velvoitteista sekä merkintävelvoitetta koskevista poikkeuksista.

69 a § tulee voimaan 5.4.2012. Ks. L 1030/2009 voimaantulosäännökset.

70 § (11.12.2009/1030)

70 § on kumottu L:lla 11.12.2009/1030.

70 § on kumottu, mutta ilotulitteita voidaan kuitenkin hyväksyä 70 §:n mukaisesti 4.7.2010 saakka ja muita pyroteknisiä tuotteita 4.7.2013 saakka. Ks. L 1030/2009 voimaantulosäännökset. Aiempi sanamuoto kuuluu:

70 §

Pyroteknisten välineiden hyväksyminen

Poiketen siitä, mitä 68 §:ssä säädetään, pyroteknisiä välineitä saa pitää kaupan tai luovuttaa toiselle ainoastaan, jos ne ovat turvatekniikan keskuksen hyväksymiä.

Hyväksymistä haetaan turvatekniikan keskukselta. Hakemukseen tulee liittää tarpeelliset pyroteknisten välineiden rakennetta, koostumusta ja ominaisuuksia koskevat tiedot sekä niihin liittyvät testaustulokset.

Testauslaitoksen, joka tekee 2 momentissa tarkoitetut testit, tulee olla mittatekniikan keskuksen tai muun Euroopan talousalueeseen kuuluvan valtion akkreditointielimen asianomaiselle pätevyysalueelle akkreditoima taikka sen pätevyyden tulee olla muulla luotettavalla tavalla varmistettu.

Hyväksymispäätöksessä voidaan asettaa ehtoja. Hyväksytty pyrotekninen väline tulee varustaa hyväksymismerkinnällä.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin hyväksymismenettelystä, hyväksymisen hakemisesta, hakemuksessa esitettävistä tiedoista, hyväksymispäätöksestä sekä hyväksymismerkinnästä.

71 § (11.12.2009/1030)

Pyroteknisten tuotteiden laadunvalvonta

Pyroteknisten tuotteiden valmistajan, maahantuojan tai jakelijan on riittävällä laadunvalvonnalla varmistettava, että tuotteet ovat ennen myyntiä tai muuta luovutusta 67 ja 68 §:ssä edellytettyjen vaatimusten mukaisia.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin pyroteknisten tuotteiden laadunvalvonnasta.

72 §

Räjähdesäännöksiä koskeva rajaus

Mitä 67–71 §:ssä säädetään, ei koske lähetyspistooleissa ja työkaluissa käytettäviä patruunoita, patruunoiden sytytysnallega eikä valaisu-, merkinanto- ja muita vastaavia välineitä.

Mitä 69, 69 a, 70 ja 71 §:ssä säädetään, ei koske puolustusvoimien sotilaalliseen toimintaan ja rajavartiolaitoksen käyttöön tarkoitettuja pyroteknisiä tuotteita. (11.12.2009/1030)

Räjähdeiden maahantuonti ja siirto

73 §

Räjähdeiden maahantuontilupa

Euroopan talousalueen ulkopuolelta räjähteitä saa tuoda maahan ainoastaan Turvallisuus- ja

kemikaaliviraston antamalla luvalla. ([21.12.2010/1271](#))

Lupaa räjähteiden maahantuontiin haetaan Turvallisuus- ja kemikaalivirastolta. Hakemuksessa on esitettävä tiedot maahantuotavista räjähteistä, räjähteiden käyttötarkoitus sekä selvitys räjähteiden varastoinnista. ([21.12.2010/1271](#))

Edellytyksenä luvan myöntämiselle on, että maahantuojalla osoitetaan, että räjähteet täyttävät niitä koskevat vaatimukset ja että maahantuotavien räjähteiden säännösten mukainen varastointi on varmistettu. Lupa voidaan liittää ehtoja.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin räjähteiden maahantuonnin lupamenettelystä, luvan hakemisesta sekä hakemuksessa esitettävistä tiedoista ja selvityksistä.

74 §

Räjähteiden siirto

Räjähteitä saa siirtää ainoastaan niille luonnollisille ja oikeushenkilöille, jotka ovat saaneet räjähteiden siirtoon oikeuttavan asiakirjan (*siirtotodistus*).

Räjähdettä ei saa luovuttaa siirrettäväksi, ellei räjähteiden vastaanottaja ole toimittanut määräpaikkakunnan toimivaltaiselta viranomaiselta saatua räjähteiden siirtotodistusta.

Siirtotodistus myönnetään Suomessa räjähdealalla toimivalle luonnolliselle tai oikeushenkilölle, joka on tehnyt ilmoituksen Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle rekisteröintiä varten ja jolla on oikeus hankkia räjähteitä. Siirtotodistus tai sen jäljennös on pyydettyessä esitettävä valvontaviranomaisille. ([21.12.2010/1271](#))

Mitä 1–3 momentissa säädetään, ei sovelleta poliisissa.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin räjähteiden siirrosta ja siirtotodistuksesta.

75 §

Räjähteiden kauttakuljetus

Ennen räjähteiden siirtoa on lisäksi saatava hyväksyminen myös niiden Euroopan talousalueeseen kuuluvien valtioiden toimivaltaisilta viranomaisilta, joiden alueen kautta räjähteet kuljetetaan.

Jos räjähteiden siirto tapahtuu Euroopan talousalueen ulkopuolella olevaan valtioon, siirtotodistus vaaditaan siirrettäessä räjähteitä Euroopan talousalueella.

76 § (11.12.2009/1030)

Pyrotekniset tuotteet

Mitä 74 ja 75 §:ssä säädetään, ei koske pyroteknisten tuotteiden siirtoa ja kauttakuljetusta.

Muovailtavat räjähteet

77 §

Muovailtavien räjähteiden merkitseminen

Muovailtavien räjähteiden merkitsemisestä tunnistamista varten tehdyssä yleissopimuksessa (SopS 8/2002) tarkoitettuja muovailtavia räjähteitä ei saa tuoda maahan, valmistaa, pitää hallussa eikä luovuttaa, ellei niihin ole lisätty merkkiainetta sopimuksessa tarkoitettulla tavalla.

Muovailtavien räjähteiden maahantuontia, valmistamista, hallussapitoa ja luovuttamista koskeva 1 momentissa tarkoitettu kielto ei koske muovailtavia räjähteitä, joita tarvitaan pieniä määriä:

- 1) uusien tai muunneltujen räjähteiden tutkimukseen, kehittämiseen tai testaukseen;
- 2) räjähteiden havaitsemisen harjoittelua varten tai räjähteiden havaitsemiseen tarkoitettujen laitteiden kehittämistä ja kokeilua varten; tai

3) rikosteknisiin tutkimuksiin, rikostutkimenetelmien kehittämiseen ja niihin liittyviin tieteellisiin tarkoituksiin.

Sen estämättä, mitä 1 momentissa säädetään, muovailtavia räjähteitä voi tuoda Suomeen, vaikka niitä ei ole merkitty sopimuksen mukaisesti, jos räjähteiden vastaanottajana on puolustusvoimat, poliisi tai rajavartiolaitos.

Yleissopimuksessa tarkoitettujen muovailtavien räjähteiden maastaviennistä on voimassa, mitä puolustustarvikkeiden maastaviennistä ja kauttakuljetuksesta annetussa laissa (242/1990) säädetään.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin merkkiaineen lisäämistä muovailtaviin räjähteisiin koskevista räjähdysaineteknisistä vaatimuksista.

9 luku

Räjähteiden käyttö, luovutus ja säilytys

Räjähteiden käyttöä koskevat velvoitteet

78 §

Räjähteiden käyttö

Räjähteitä on käytettävä niin, ettei niistä aiheudu henkilö-, ympäristö- ja omaisuusvahinkoa.

Räjähteiden käytössä tulee noudattaa säädettyjä turvallisuusvaatimuksia sekä valmistajan tai maahantuojan antamia käyttöohjeita.

Puolustusvoimien sotilaalliseen toimintaan tarkoitettuja räjähteitä on käytettävä 1 momentissa tarkoitettulla tavalla puolustusvoimien lakisääteisten tehtävien erityisluonne huomioon ottaen.

79 §

Ilmoitus räjäytystyöstä

Räjäytystyöstä tulee ilmoittaa poliisille ennen työn aloittamista. Valtioneuvoston asetuksella säädetään ilmoituksessa vaadittavista tiedoista.

Poliisi voi ilmoituksen perusteella määrätä räjähteiden turvallisen käsittelyn kannalta tarpeellisia rajoituksia aiotulle käytölle ja tarvittaessa määrätä käytön edellyttämistä varotoimista. Poliisi voi kieltää käytön, jos siitä aiotussa paikassa ja aiottuna ajankohtana voidaan katsoa aiheutuvan ilmeistä henkilö-, ympäristö- tai omaisuusvahinkojen vaaraa.

80 §

Panostajien pätevyys ja järjestysohjeet

Panostajien pätevyysvaatimuksista ja räjäytys- ja louhintatöiden järjestysohjeista on voimassa, mitä niistä panostajalaissa (219/2000) ja työturvallisuuslaissa (738/2002) säädetään.

81 §

Ilmoitus räjähteiden tai palo- ja räjähdysvaarallisten kemikaalien käytöstä erikoistehosteina

Räjähteitä tai palo- ja räjähdysvaarallisia kemikaaleja saa käyttää erikoistehosteena kokoontumislaissa (530/1999) tarkoitetuissa yleisissä kokouksissa ja yleisötilaisuuksissa, jos siitä on tehty ilmoitus pelastusviranomaiselle hyvissä ajoin ennen tilaisuuden järjestämistä.

Ilmoituksessa tulee nimetä vastuuhenkilö, jolla tulee olla panostajalaissa tarkoitettu panostajan pätevyys.

Vastuuhenkilön tehtävänä on huolehtia siitä, että 1 momentissa tarkoitetuissa tilaisuuksissa räjähteitä tai palo- ja räjähdysvaarallisia kemikaaleja käytetään säännösten mukaisesti ja pelastusviranomaisen asettamien rajoitusten ja ehtojen mukaisesti.

Pelastusviranomainen voi ilmoituksen perusteella määrätä erikoistehosteiden turvallisen käsittelyn kannalta tarpeellisia rajoituksia ja ehtoja aiotulle käytölle. Pelastusviranomainen voi kieltää käytön, jos siitä aiotussa paikassa ja aiottuna ajankohtana voidaan katsoa aiheutuvan ilmeistä henkilö-, ympäristö- tai

omaisuusvahinkojen vaaraa.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarvittaessa tarkemmin ilmoitusmenettelystä, ilmoituksessa vaadittavista tiedoista, ilmoituksen tekemisessä noudatettavista määräajoista ja vastuuhenkilön tehtävistä.

Räjähteiden luovutus, hallussapito ja säilytys

82 §

Räjähteiden luovutusrajoitukset

Räjähteitä saa luovuttaa:

- 1) sille, jolla on lupa valmistaa tai varastoida räjähteitä;
- 2) räjäytys- ja louhintatyötä tekeväälle liikkeelle, jonka palveluksessa on panostajalaissa tarkoitettu panostaja;
- 3) panostajalaissa tarkoitetulle panostajalle;
- 4) ilotulitusnäytöksen järjestäjälle.

Ammoniumnitraattia saa luovuttaa:

- 1) sille, jolla on lupa valmistaa tai varastoida räjähteitä tai jolla on lupa varastoida ammoniumnitraattia;
- 2) sille, joka tarvitsee ammoniumnitraattia elinkeinotoiminnassaan.

Räjähteiden ja ammoniumnitraatin luovuttaminen päihtyneelle ja alle 18-vuotiaalle on kielletty.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin räjähteiden ja ammoniumnitraatin luovutusrajoituksista. Valtioneuvoston asetuksella voidaan myös säätää, etteivät ammoniumnitraatin luovutusrajoitukset koske sellaisia ammoniumnitraattia sisältäviä seoksia tai tuotteita, joista aiheutuva vaara on vähäinen.

83 §

Räjähteiden luovutus yksityiseen kulutukseen

Yksityiseen kulutukseen voidaan luovuttaa vain seuraavia räjähteitä:

- 1) yksityiseen kulutukseen hyväksytyjä pyroteknisiä tuotteita;
- 2) lähetyspistooleissa ja työkaluissa käytettäviä patruunoita;
- 3) hyväksytyjä valaisu- ja merkinantovälineitä tai muita vastaavia välineitä.

(11.12.2009/1030)

Yksityiseen kulutukseen tarkoitettujen räjähteiden luovuttaminen päihtyneille ja alle 18-vuotiaalle on kielletty.

(11.12.2009/1030)

Sen estämättä, mitä 1 momentissa säädetään, ampuma-aseissa ja niiden patruunoissa käytettäviä ruuteja ja sytytysnallega saadaan luovuttaa ampuma-aseen hallussapitoon oikeutetulle.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin 3 momentin perusteella luovutettavien ruudin ja sytytysnallien enimmäismäärästä. (11.12.2009/1030)

Valtioneuvoston asetuksella voidaan kieltää yksityiseen kulutukseen tarkoitettujen ilotulitteiden myynti tietyinä aikana yleisen turvallisuuden perusteella.

83 a § (11.12.2009/1030)

Ilotulitteiden luovuttamista koskevat rajoitukset

Kuluttajan käyttöön ei saa luovuttaa ilotulitteita, jotka:

- 1) voivat suuren räjähdysvoiman tai liike-energian vaikutuksesta aiheuttaa vaaraa ihmisille, eläimille tai omaisuudelle;
- 2) aiheuttavat kovan äänen vaikutuksesta häiriötä ihmisten tai eläinten viihtyvyydelle; taikka
- 3) sytytetään muulla tavoin kuin liekillä.

Kuluttajan käyttöön ei saa myöskään luovuttaa ilotulitteita, joita on niiden ominaisuudet huomioon ottaen helppo käyttää väärin siten, että:

- 1) käytöstä aiheutuu vaaraa ihmisten terveydelle; tai
- 2) käytöllä aiheutetaan ilkivaltaista vahinkoa ja häiriötä.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää tarkemmin ilotulitteiden mitoista, rakenteesta, panosten massasta, panosten kemiallisesta koostumuksesta ja muista niiden räjähdysvoimaan, liike-energiaan, ääniominaisuuksiin tai väärinkäyttömahdollisuuksiin vaikuttavista ominaisuuksista.

84 §

Räjähteiden hallussapito

Räjähteitä saavat pitää hallussaan ainoastaan ne, joille niitä voidaan luovuttaa 82 ja 83 §:n mukaisesti.

Ammoniumnitraattia saavat pitää hallussaan ainoastaan ne, joille sitä voidaan luovuttaa 82 §:n mukaisesti.

85 §

Räjähteiden luovutus poliisille ja rajavartiolaitokselle

Poliisin ja rajavartiolaitoksen haltuun voidaan luovuttaa räjähteitä sen estämättä, mitä 82–84 §:ssä säädetään.

86 §

Räjähteitä koskeva kirjanpitovelvoite

Räjähteiden kauppaa harjoittavan liikkeen on pidettävä kirjaa 82 §:n 1 momentissa ja 83 §:n 3 momentissa tarkoitettujen räjähteiden luovutuksesta.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin 1 momentissa tarkoitettujen räjähteiden kirjanpidosta.

87 §

Räjähteiden säilytysrajoitukset

Räjähteitä saa säilyttää ilman 58 §:ssä tarkoitettua varastointilupaa tai 63 §:ssä tarkoitetun ilmoituksen tekemistä pieniä määriä, jos siitä ei aiheudu vaaraa.

Räjähteiden säilytyksessä tulee noudattaa räjähteiden laatuun ja määrään sekä olosuhteisiin nähden riittävää huolellisuutta ja varovaisuutta.

Mitä 1 momentissa säädetään, ei sovelleta poliisissa ja rajavartiolaitoksessa.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää tarkemmin säilytystiloille asetettavista vaatimuksista ja säilytysmääriä koskevista rajoituksista.

Räjähteiden hävittämistä koskevat säännökset

88 §

Räjähteiden hävittäminen

Räjähteiden hävittämisen tulee tapahtua mahdollisimman turvallisella tavalla riittävän kaukana paikoista, joissa ihmisiä oleskelee.

Pilaantunutta tai pilaantuneeksi epäiltyä räjähdettä ei saa käyttää eikä luovuttaa muuhun tarkoitukseen kuin hävitettäväksi.

89 §**Vastuu räjähteiden hävittämisestä**

Räjähdetehtaan, -varaston tai -myymälän omistajan tai haltijan sekä räjähteiden maahantuojan on huolehdittava hallussaan olevien räjähteiden hävittämisestä, kun räjähteet ovat pilaantuneita tai niiden käyttökelpoisuutta on muuten syytä epäillä.

Poliisin ja rajavartiolaitoksen tulee huolehtia löytötavarana tai muulla tavalla niiden haltuun joutuneen räjähteen asianmukaisesta ja turvallisesta kuljetuksesta, säilytyksestä sekä hävittämisestä.

Puolustusvoimien on otettava haltuunsa räjähde, joka on kuulunut tai jonka sen laadun perusteella on syytä olettaa kuuluneen joko Suomen tai muun maan puolustusvoimille. Puolustusvoimien on huolehdittava sen asianmukaisesta ja turvallisesta kuljetuksesta, säilyttämisestä ja hävittämisestä.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin räjähteiden hävittämisestä.

90 §**Räjähteitä hävittävien pätevyys**

Räjähteitä saavat hävittää vain ne, jotka tuntevat räjähteiden ominaisuudet sekä hävittämismenetelmät ja niiden edellyttämät turvallisuustoimenpiteet.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin räjähteitä hävittävien pätevyysvaatimuksista.

10 luku**Ilotulitteita koskevat erityissäännökset****91 §****Ilotulitteiden käyttö**

Ilotulitteita on käytettävä siten, ettei niiden käytöstä aiheudu henkilö- ja omaisuusvahinkojen vaaraa. Ilotulitteita käytettäessä suojalasien käyttö on pakollista. (11.12.2009/1030)

Ilotulitteiden käytöstä tulee etukäteen ilmoittaa pelastusviranomaiselle. Pelastusviranomainen voi tehdä ilmoituksen perusteella asiasta päätöksen, jossa voidaan asettaa käytölle tarpeellisia ehtoja tai kieltää ilotulitteiden käyttö, jos siitä aiheutuu erityistä vaaraa.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää, että ilotulitteita voidaan tietyinä ajankohtana käyttää ilman pelastusviranomaiselle tehtävää ilmoitusta.

92 §**Paikallisten olosuhteiden huomioon ottaminen ilotulitteiden käytössä**

Pelastusviranomainen voi antaa ilotulitteiden käyttöä koskevia paikallisista olosuhteista johtuvia, pelastustoimen aluetta tai sen osaa koskevia yleisiä määräyksiä. Näissä määräyksissä pelastusviranomainen voi sallia tiettyinä aikoina tai tietyissä paikoissa ilotulitteiden käytön ilman pelastusviranomaiselle tehtävää ilmoitusta. Samoin pelastusviranomainen voi kieltää ilotulitteiden käytön pelastustoimen alueella sellaisissa paikoissa, joissa käytön voidaan katsoa aiheuttavan erityistä vaaraa.

93 §**Ilotulitteiden valmistuksen ja maahantuonnin toiminnanharjoittajan velvollisuudet**

Ilotulitteiden valmistuksesta tai maahantuonnista vastaavalla toiminnanharjoittajalla tulee olla palveluksessaan pätevä vastuhenkilö, ilotulitteiden varastointiin soveltuvat varastot, ilotulitteiden laadunvalvontaan ja testaamisen soveltuvat paikka, laitteet ja välineet sekä toiminnan laatu ja laajuus huomioon ottaen riittävä vastuuvakuutus.

Edellä 1 momentissa tarkoitetun toiminnanharjoittajan tulee tiedottaa välittömästi tuotteissa ilmenneistä virheistä ja myyntikiellosta niille, joilla saattaa olla hallussaan näitä tuotteita, sekä huolehtia viallisten ilotulitteiden turvallisesta hävittämisestä.

Edellä 1 momentissa tarkoitetun toiminnanharjoittajan on tehtävä Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle ilmoitus, jossa tulee antaa selvitys 1 momentissa säädettyjen vaatimusten täyttämistä sekä 2 momentissa säädettyjen velvoitteiden täyttämiseksi käytössä olevista menettelyistä ja välineistä. Turvallisuus- ja kemikaalivirasto voi asettaa toiminnanharjoittajalle asetettujen vaatimusten täyttämistä koskevia ehtoja. [\(21.12.2010/1271\)](#)

Valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää tarkemmin toiminnanharjoittajalle asetettavista vaatimuksista, tuotteissa ilmenneille virheille ja myyntikiellolle asetetun tiedottamisvelvoitteen sisällöstä sekä ilmoitusmenettelystä, ilmoituksen tekemisestä ja ilmoituksessa esitettävistä tiedoista ja selvityksistä.

94 §

Ilotulitusnäytöksen järjestäjä

Ilotulitusnäytöksen järjestäjältä edellytetään käytettävien ilotulitteiden turvallisuuden varmistamiseksi tarvittavia toimenpiteitä, järjestäjän palveluksessa olevaa pätevää vastuuhenkilöä, ilotulitteiden varastointiin soveltuvia varastotiloja, näytöksen ammunnessa tarvittavia laitteita ja varusteita sekä toiminnan laatu ja laajuus huomioon ottaen riittävää vastuuvakuutusta.

Ilotulitusnäytöksen järjestäjän on tehtävä Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle ilmoitus, jossa tulee antaa selvitys 1 momentissa säädettyjen vaatimusten täyttämistä. Näytösten järjestämiseen ei saa ryhtyä ennen kuin Turvallisuus- ja kemikaalivirasto on arvioinut vaatimusten täyttyvän. Turvallisuus- ja kemikaalivirasto voi asettaa ilotulitusnäytöksen järjestäjälle asetettujen vaatimusten täyttämistä koskevia ehtoja. [\(21.12.2010/1271\)](#)

Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin ilotulitusnäytöksen järjestäjälle asetettavista vaatimuksista sekä ilmoitusmenettelystä, ilmoituksen tekemisestä ja ilmoituksessa esitettävistä tiedoista ja selvityksistä.

95 §

Ilotulitteisiin liittyvän toiminnan vastuuhenkilö

Edellä 93 ja 94 §:ssä tarkoitetun vastuuhenkilön tehtävänä on huolehtia, että ilotulitteiden valmistuksessa, maahantuonnissa, kaupassa ja ilotulitusnäytöksen järjestämisessä toimitaan ilotulitteita koskevien säännösten sekä hyväksymispäätösten ja lupien mukaisesti.

Vastuuhenkilön tulee tuntea valmistettavat, maahantuotavat tai käytettävät ilotulitteet ja niiden ominaisuudet, ilotulitteita koskevat säännökset sekä turvallisen toiminnan edellytykset.

Vastuuhenkilön tulee osoittaa pätevyytensä Turvallisuus- ja kemikaaliviraston järjestämässä kokeessa. Hyväksytystä kokeesta asianomaiselle henkilölle annetaan todistus. [\(21.12.2010/1271\)](#)

Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin vastuuhenkilön tehtävistä, pätevyysvaatimuksista ja pätevyuden osoittamisesta.

96 § (11.12.2009/1030)

96 § on kumottu L:lla 11.12.2009/1030.

97 §

Ilmoitus ilotulitusnäytöksestä

Edellä 94 §:ssä tarkoitetun ilotulitusnäytöksen järjestämisestä on ilmoitettava poliisille ennen näytöksen järjestämistä.

Poliisi voi asettaa näytöksen järjestämiselle ilotulitteiden turvallisen käsittelyn ja yleisen turvallisuuden kannalta tarpeellisia ehtoja ja rajoituksia.

Poliisi voi kieltää näytöksen järjestämisen, jos ilotulitteiden turvallisen käsittelyn ja yleisen turvallisuuden kannalta riittävät vaatimukset eivät täyty.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin ilmoituksen sisällöstä ja määräajoista sekä

ilotulitusnäytösten valvontaan liittyvistä poliisin tehtävistä.

11 luku

Kemikaali- ja räjähdetonnettomuudet

98 §

Ilmoitusvelvollisuus kemikaali- ja räjähdetonnettomuudesta

Tuotantolaitoksessa sattuneesta vakavasta onnettomuudesta toiminnanharjoittajan on ilmoitettava viipymättä asianomaiselle valvontaviranomaiselle. Vastaavasti putkiston omistajan tai haltijan on ilmoitettava vaarallisen kemikaalin siirrossa tapahtuneesta vakavasta onnettomuudesta. Ilmoituksessa on kuvattava onnettomuustilanne ja annettava valvontaviranomaiselle sen valvontatoimenpiteiden kannalta tarpeelliset selvitykset.

Pelastusviranomaisen tulee ilmoittaa vaarallisten kemikaalien vähäistä teollista käsittelyä tai varastointia koskevasta onnettomuusilmoituksesta Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle. ([21.12.2010/1271](#))

Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin toiminnanharjoittajan tehtäväksi säädetyn ilmoituksen sisällöstä.

99 § (21.12.2010/1271)

Kemikaali- ja räjähdetonnettomuuden tutkinta

Turvallisuus- ja kemikaaliviraston on tutkittava valvontaansa kuuluvassa tuotantolaitoksessa tai kemikaalin siirrossa sattunut vakava onnettomuus, jos se on onnettomuuden syyn selvittämisen tai onnettomuuksien ehkäisemisen kannalta tarpeellista.

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto voi tutkia myös muut toimialallaan sattuneet onnettomuudet, jos se on onnettomuuden syyn selvittämisen tai onnettomuuksien ehkäisemisen kannalta tarpeellista.

Pelastusviranomaisen voi vastaavasti tutkia valvontaansa kuuluvassa tuotantolaitoksessa sattuneen onnettomuuden. Turvallisuus- ja kemikaalivirasto voi tarvittaessa myös tutkia tällaisessa tuotantolaitoksessa sattuneen onnettomuuden.

Suuronnettomuuksien tutkinnasta säädetään erikseen.

12 luku

Tarkastuslaitokset

100 §

Tarkastuslaitoksen hyväksyminen

Työ- ja elinkeinoministeriö hyväksyy 46–48 ja 69 §:ssä tarkoitettujen tuotteiden vaatimustenmukaisuuden arviointiin osallistuvat tarkastuslaitokset sekä huolehtii niiden ilmoittamisesta Euroopan yhteisöjen komissiolle ja muille jäsenvaltioille. ([11.12.2009/1030](#))

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto hyväksyy muut kuin 1 momentissa tarkoitettut tarkastuslaitokset. ([21.12.2010/1271](#))

Hyväksymispäätöksessä määritellään tarkastuslaitoksen pätevyysalue, vahvistetaan laitoksen valvontaan liittyvät järjestelyt sekä asetetaan tarvittaessa muitakin laitoksen toimintaa koskevia vaatimuksia, rajoituksia ja ehtoja, joilla varmistetaan tehtävien asianmukainen suorittaminen. Päätös voidaan antaa määräajaksi.

Euroopan talousalueeseen kuuluvan valtion hyväksymä tarkastuslaitos vastaa 1 ja 2 momentissa tarkoitettua tarkastuslaitosta, jos hyväksymisessä on noudatettu 101 §:ssä säädettyjä vastaavia vaatimuksia.

101 §

Tarkastuslaitoksen hyväksymisen edellytykset

Tarkastuslaitoksen hyväksymisen edellytykset ovat:

1) tarkastuslaitos on tarkastuslaitostehtäviä koskevassa toiminnassaan riippumaton;

- 2) tarkastuslaitoksella on käytössään riittävästi ammattitaitoista henkilöstöä, jonka toiminnan riippumattomuus on varmistettu tarkastuslaitostehtävien osalta;
- 3) tarkastuslaitoksella on toiminnan edellyttämät laitteet, välineet ja järjestelmät;
- 4) tarkastuslaitoksella on toiminnan laatu ja laajuus huomioon ottaen riittävä vastuuvakuutus tai muu vastaava riittäväksi katsottava järjestely.

Lisäksi 100 §:n 1 momentissa tarkoitetun tarkastuslaitoksen tulee olla Suomessa rekisteröity oikeushenkilö tai se on osa tällaista oikeushenkilöä.

Tarkastuslaitoksen on osoitettava ulkopuolisella arvioinnilla täyttävänsä 1 momentissa säädetyt edellytykset.

Tarkastuslaitoksen on ilmoitettava hyväksymispäätöksen tehneelle viranomaiselle kaikista sellaisista muutoksista, joilla voi olla vaikutusta 1 momentissa mainittujen edellytysten täyttymiseen.

102 § (11.12.2009/1030)

Tarkastuslaitoksen tehtävät

Tarkastuslaitoksen tehtävänä on suorittaa 38 §:ssä tarkoitetut putkistojen tarkastukset sekä 46–49 ja 69 §:ssä tarkoitettujen tuotteiden vaatimustenmukaisuuden osoittamiseen liittyvät tehtävät, joilla varmistetaan, että nämä täyttävät niille tässä laissa säädetyt vaatimukset.

103 §

Tarkastuslaitostehtävien suorittaminen

Tarkastuslaitoksen on suoritettava tehtävät noudattaen hyvää tarkastuskäytäntöä ottaen huomioon kohdetta koskevat säännökset ja suositukset.

Tarkastuslaitoksen tulee seurata toimialansa säännösten ja standardien kehittymistä.

Tarkastuslaitosten tulee toimia yhteistyössä toimialansa muiden tarkastuslaitosten kanssa siten kuin toimintatapojen yhdenmukaisuuden varmistamiseksi on tarpeen.

Tarkastuslaitoksen on tässä laissa tarkoitettuja julkisia hallintotehtäviä hoitaessaan noudatettava, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999), sähköisestä asioinnista hallinnossa annetussa laissa (13/2003), hallintolaissa (434/2003) ja kielilaissa (423/2003) säädetään.

104 §

Tarkastuslaitoksen hyväksymistä koskeva asetuksenantovaltuus

Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin tarkastuslaitoksen hyväksymismenettelystä, hyväksymisen edellytyksistä ja edellytysten arvioinnista sekä tarkastuslaitosten tehtävistä ja niiden suorittamisesta.

13 luku

Kiellot ja rajoitukset

105 § (21.12.2010/1271)

Toiminnanharjoittajan toimintavelvollisuus

Jos 5 luvussa tarkoitettuun tuotteeseen tai räjähteeseen liittyvä vaara voidaan tavanomaisissa ja ennakoitavissa käyttöolosuhteissa tehokkaasti torjua tai ehkäistä taikka vaaran suuruutta olennaisesti vähentää korjaus-, oikaisu- tai tiedottamistoimenpiteiden avulla, Turvallisuus- ja kemikaalivirasto voi määrätä, että toiminnanharjoittajan on toteutettava tällaiset toimenpiteet Turvallisuus- ja kemikaaliviraston asettamassa määräajassa ja määräämällä tavalla.

106 § (21.12.2010/1271)

Tuotteen tai räjähteen kieltäminen

Jos 5 luvussa tarkoitettu tuote tai räjähdde ei täytä tämän lain säännöksiä tai saattaa tavanomaisissa ja ennakoitavissa käyttöolosuhteissa vaarantaa ihmisten turvallisuutta tai aiheuttaa vaaraa ympäristölle tai

omaisuudelle, Turvallisuus- ja kemikaaliviraston tulee kieltää toiminnanharjoittajaa valmistamasta sitä, saattamasta sitä markkinoille, pitämästä sitä kaupan, myymästä sitä tai luovuttamasta sitä muutoin elinkeinotoiminnan yhteydessä. Jos kyseessä on pyrotekninen tuote, Turvallisuus- ja kemikaaliviraston tulee lisäksi peruuttaa antamansa hyväksyminen.

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto voi kieltopäätöksen antamisen yhteydessä määrätä, että toiminnanharjoittajan on poistettava tehokkaasti ja välittömästi 1 momentissa tarkoitetut tuotteet tai räjähteet markkinoilta.

Jos 1 ja 2 momentissa tarkoitettuja toimenpiteitä ei voida pitää riittävinä, Turvallisuus- ja kemikaalivirasto voi määrätä toiminnanharjoittajan hallussa olevan 5 luvussa tarkoitetun tuotteen tai räjähteen taikka 107 §:n nojalla toiminnanharjoittajalle palautetun tuotteen tai räjähteen hävitettäväksi tai, jollei tätä katsota tarkoituksenmukaiseksi, määrätä, miten tuotteen tai räjähteen suhteen muutoin on meneteltävä.

Turvallisuus- ja kemikaalivirastolla on oikeus ryhtyä 1 ja 2 momentissa tarkoitettuihin toimenpiteisiin, jos 5 luvussa tarkoitetun tuotteen tai räjähteen markkinoille saattaja ei esitä sen vaatimustenmukaisuuden osoittavia asiakirjoja.

Toiminnanharjoittajan on annettava Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle tämän määräämässä ajassa selvitys siitä, millä tavoin hän on toimeenpannut 1 momentissa tarkoitetun kiellon taikka siihen 2 tai 3 momentin nojalla liitetyn määräyksen.

107 §

Vahingonvaaran torjumista täydentävät toimenpiteet

Kun Turvallisuus- ja kemikaalivirasto on 106 §:n nojalla antanut kieltopäätöksen, se voi määrätä toiminnanharjoittajan ryhtymään toimenpiteisiin, jotka koskevat myytyjä tai muulla tavoin elinkeinotoiminnan yhteydessä luovutettuja 5 luvussa tarkoitettuja tuotteita tai räjähteitä ja joiden nojalla niihin liittyvää vahingonvaaraa voidaan torjua sekä tuotteen tai räjähteen haltijan oikeudellinen asema turvata. [\(21.12.2010/1271\)](#)

Edellä 1 momentissa tarkoitettulla määräyksellä toiminnanharjoittaja voidaan velvoittaa:

- 1) korjaamaan kysymyksessä oleva tuote tai räjähdde niin, että sen rakenteessa tai koostumuksessa olevasta viasta tai puutteesta taikka siitä annetuista totuudenvastaisista tai harhaanjohtavista tai puutteellisista tiedoista aiheutuva vaara poistuu (*korjaaminen*);
- 2) ottamaan takaisin tuote tai räjähdde, joka saattaa tavanomaisissa ja ennakoitavissa käyttöolosuhteissa vaarantaa ihmisten turvallisuutta tai aiheuttaa vaaraa ympäristölle tai omaisuudelle, sekä antamaan sen sijalle samanlaisen tai samankaltaisen tuotteen tai räjähteen, joka ei ole vastaavalla tavalla vaarallinen (*vaihto*); tai
- 3) purkamaan kaupan (*kaupan purku*).

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto voi antaa 1 momentissa tarkoitetun määräyksen myös, jos 106 §:ssä tarkoitettua kieltopäätöstä ei voida antaa sen vuoksi, että kysymyksessä olevia tuotteita tai räjähteitä ei ole enää toiminnanharjoittajan hallussa, ja määräyksen antamiseen on painavia syitä. [\(21.12.2010/1271\)](#)

108 §

Toiminnanharjoittajan tiedottamisvelvollisuus Turvallisuus- ja kemikaaliviraston kielloista ja määräyksistä [\(21.12.2010/1271\)](#)

Jos Turvallisuus- ja kemikaalivirasto on antanut 106 §:ssä tarkoitetun kiellon taikka 107 §:ssä tarkoitetun määräyksen, se voi velvoittaa toiminnanharjoittajan tiedottamaan asettamassaan määräajassa ja määräämällään tavalla kiellosta tai määräyksestä, tuotteeseen tai räjähteeseen tai niiden käyttämiseen liittyvästä vaarasta ja 107 §:n mukaisista oikeuksista. [\(21.12.2010/1271\)](#)

Tiedottamista koskeva määräys voidaan antaa myös silloin, kun 106 §:ssä tarkoitettua kieltopäätöstä ei voida antaa sen vuoksi, että kysymyksessä olevia tuotteita tai räjähteitä ei ole enää toiminnanharjoittajan hallussa, ja tiedottamisvelvoitteen asettamiselle on painavia syitä.

109 §**Tuotantolaitoksen toiminnan rajoittaminen**

Valvontaviranomaisen tulee kieltää tuotantolaitoksen tai sen osan käyttö taikka peruuttaa toiminnanharjoittamista koskeva lupa osittain tai kokonaan, jos toiminnanharjoittajan toteuttamissa toimenpiteissä onnettomuuksien estämiseksi ja rajoittamiseksi on todettu olevan vakavia puutteita. Sama koskee myös vaarallisten kemikaalien siirtoa.

Jos toiminnanharjoittaja ei ole säädetyssä määräajassa toimittanut vaadittavaa ilmoitusta tai selvityksiä taikka muita tämän lain nojalla annettujen säännösten edellyttämiä tietoja toimenpiteistään onnettomuuksien estämiseksi tai rajoittamiseksi tai jos toiminnasta on todettu muutoin aiheutuvan 1 momentissa tarkoitettua vaaraa vähäisempää vaaraa, on valvontaviranomaisen asetettava toiminnanharjoittajalle riittävä määräaika asian korjaamiseksi. Valvontaviranomainen voi kieltää tuotantolaitoksen tai sen osan käytön taikka vaarallisen kemikaalin siirron, jos toiminnanharjoittaja ei ole korjannut asiaa annetussa määräajassa.

110 §**Toimenpiteet kemikaali- tai räjähdönonnettomuuden jälkeen**

Jos tuotantolaitoksessa sattuu vakava onnettomuus, valvontaviranomainen voi määrätä, että tuotantolaitoksen tai sen osan toiminta on keskeytettävä siksi, kunnes onnettomuuden syy ja tulevan toiminnan turvallisuuden varmistamiseksi tarvittavat toimenpiteet on selvitetty.

Selvitysten perusteella valvontaviranomainen voi edellyttää, että tuotantolaitos on tarkastettava sen toimintaedellytysten varmistamiseksi sekä määrätä, että luvanvaraiselle tuotantolaitokselle on haettava uusi lupa. Valvontaviranomainen voi asettaa turvallisuuden varmistamiseksi rajoituksia ja ehtoja toiminnan käynnistämiseksi onnettomuuden jälkeen.

111 §**Ilotulitteiden myynnin kieltäminen**

Pelastusviranomaisen tulee kieltää ilotulitteiden myynti, jos myymälävaraston tarkastuksen yhteydessä ilmenee, että:

- 1) varastoinnista ei ole tehty 63 §:n mukaista ilmoitusta;
- 2) 65 §:n mukaista vastuuhenkilöä ei ole paikalla ilotulitteita asiakkaille luovutettaessa;
- 3) ilotulitteita luovutetaan päihtyneille tai sallittua ikää nuoremmille; tai
- 4) ilotulitteiden kauppa tai varastointi ei täytä siitä tämän lain ja sen nojalla annettuja säännöksiä.

112 § (21.12.2010/1271)**Uuden vastuuhenkilön nimeäminen**

Jos Turvallisuus- ja kemikaalivirasto toteaa tässä laissa tarkoitetun vastuuhenkilön hoitavan puutteellisesti tehtäväänsä siten, että siitä voi aiheutua vaaraa, Turvallisuus- ja kemikaalivirasto voi määrätä toiminnanharjoittajan nimeämään uuden pätevyysvaatimukset täyttävän vastuuhenkilön.

113 § (21.12.2010/1271)**Tarkastuslaitoksen hyväksymisen peruuttaminen**

Jos tarkastuslaitos ei enää täytä 101 §:ssä säädettyjä edellytyksiä tai ei noudata 100 §:ssä tarkoitetussa päätöksessä asetettuja ehtoja taikka toimii muuten olennaisesti säännösten vastaisesti, työ- ja elinkeinoministeriön ja vastaavasti Turvallisuus- ja kemikaaliviraston on asetettava tarkastuslaitokselle riittävä määräaika asian korjaamiseksi. Työ- ja elinkeinoministeriön ja vastaavasti Turvallisuus- ja kemikaaliviraston on peruutettava antamansa hyväksyminen, jos tarkastuslaitos ei ole korjannut epäkohtaa annetussa määräajassa.

14 luku**Valvonta**

114 § (11.12.2009/1030)**Valvonnan ylin johto ja ohjaus**

Tämän lain säännösten noudattamista koskevan valvonnan ylin johto ja ohjaus kuuluu työ- ja elinkeinoministeriölle. Lisäksi työ- ja elinkeinoministeriö valvoo hyväksymiään tarkastuslaitoksia.

115 §**Valvontaviranomaiset**

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto valvoo tämän lain noudattamista siltä osin kuin tehtävää ei 2–4 momentissa ole säädetty muulle viranomaiselle. (21.12.2010/1271)

Pelastusviranomaiset valvovat tämän lain noudattamista, kun on kyse:

1) vaarallisten kemikaalien vähäisestä teollisesta käsittelystä ja varastoinnista tai säilytyksestä, jollei sen valvonta 23 §:n 2 momentin perusteella kuulu Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle; (21.12.2010/1271)

2) pyroteknisten tuotteiden varastoinnista kaupan yhteydessä tai luovutuksesta yksityiseen kulutukseen.

(11.12.2009/1030)

Poliisi valvoo tämän lain noudattamista, kun on kyse:

1) räjähteiden käytöstä, siirrosta sekä luovutuksesta ja tähän liittyvästä säilytyksestä;

2) räjähteiden hävittämisestä;

3) ilotulitusnäytöksistä.

Räjähteiden maahantuontia ja siirtoa koskevien säännösten noudattamista valvoo Turvallisuus- ja kemikaaliviraston lisäksi tulliviranomainen. (21.12.2010/1271)

Räjähteitä koskevasta valvonnasta rajavalvonnan ja -tarkastusten yhteydessä on lisäksi voimassa, mitä rajavartiolaitoksesta annetussa laissa (320/1999) säädetään.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin valvontaviranomaisten tehtäväjaosta ja yhteistoiminnasta.

116 § (21.12.2010/1271)**Valvonnan ohjaus ja yhtenäistäminen**

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto ohjaa ja yhtenäistää pelastusviranomaisten ja poliisin toimintaa tämän lain säännösten noudattamisen valvonnassa.

117 §**Valvontaviranomaisen tiedonsaantioikeus**

Valvontaviranomaisella on oikeus saada tämän lain säännösten noudattamisen valvontaa varten tarpeelliset tiedot niiltä toiminnanharjoittajilta ja henkilöiltä, joita tämän lain velvoitteet koskevat.

118 §**Valvontaviranomaisen tarkastusoikeus**

Valvontaviranomaisella on oikeus päästä alueelle, huoneistoon ja muuhun sellaiseen tilaan, jonne pääsy on tässä laissa tarkoitetun valvonnan kannalta tarpeen, tehdä siellä tarkastuksia ja ryhtyä muihin valvonnan edellyttämiin toimenpiteisiin. Asumiseen tarkoitettuihin tiloihin valvontatoimenpiteet voidaan kuitenkin ulottaa vain, jos on syytä epäillä, että on tehty rikoslain (39/1889) 34 luvun 1, 3, 7–9 tai 10 §:ssä taikka 44 luvun 11 tai 12 §:ssä tarkoitettu rikos.

119 §**Näytteensaantioikeus**

Valvontaviranomaisella on oikeus saada 5 luvussa tarkoitetuista tuotteista tai räjähteistä tämän lain noudattamisen valvonnan kannalta tarpeellisia näytteitä toiminnanharjoittajilta ja muilta henkilöiltä, joita tämän lain velvoitteet koskevat.

Valvontaviranomaisen on korvattava 1 momentissa tarkoitettut näytteet toiminnanharjoittajan tai 1 momentissa tarkoitettun muun henkilön sitä vaatiessa käyvän hinnan mukaan, jollei havaita, että ne ovat tämän lain vastaisia.

Jos 5 luvussa tarkoitettu tuote tai räjähdde ei täytä tämän lain säännösten vaatimuksia ja valvontaviranomainen soveltaa jotain 105–107 §:ssä tarkoitettua kieltoa tai vaatimusta, valvontaviranomainen voi velvoittaa toiminnanharjoittajan tai 1 momentissa tarkoitettun muun henkilön korvaamaan testauksesta ja tutkimuksesta aiheutuneet kustannukset.

120 §

Valvontaviranomaisen tiedonsaanti toiselta viranomaiselta

Valvontaviranomaisilla on oikeus viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa säädetyn salassapitovelvollisuuden estämättä saada tämän lain säännösten noudattamisen valvontaa varten tarpeellisia tietoja toisiltaan ja käyttää toistensa hankkimia näytteitä.

Viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa säädetyn salassapitovelvollisuuden estämättä saa tässä laissa tarkoitettuja tehtäviä hoidettaessa saatuja salassapitovelvollisuuden piiriin kuuluvia tietoja luovuttaa:

- 1) syyttäjälle, poliisille, rajavartiolaitokselle ja tulliviranomaiselle rikoksen ehkäisemiseksi ja selvittämiseksi;
- 2) työsuojelu-, ympäristönsuojelu- ja kuluttajansuojeluviranomaiselle, kun luovutettava asiakirja sisältää tälle viranomaiselle keskeisiä tietoja sille kuuluvien tehtävien suorittamiseksi.

121 §

Tarkastuslaitoksen tietojen luovuttaminen

Tarkastuslaitokset ovat viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa säädetyn salassapitovelvollisuuden estämättä velvollisia antamaan:

- 1) tarkastuslaitosten yhteistoiminnan kannalta tarpeellisia tietoja toisille tässä laissa tarkoitetuille tarkastuslaitoksille;
- 2) valvonnan kannalta tarpeellisia tietoja valvontaviranomaisille.

122 §

Virka-apu

Poliisi, tulliviranomainen ja rajavartiolaitos ovat tarvittaessa velvollisia antamaan virka-apua tämän lain säännösten noudattamisen valvomiseksi.

15 luku

Pakkokeinot ja seuraamukset

123 §

Hallinnolliset pakkokeinot

Valvontaviranomainen voi tehostaa tämän lain nojalla antamaansa kieltoa tai määräystä uhkasakolla taikka teettämis- tai keskeyttämisuhalla siten kuin siitä uhkasakkolaissa (1113/1990) säädetään. Asianomaisen pelastusviranomaisen asettaman uhkasakon tuomitsee kuitenkin maksettavaksi hallinto-oikeus.

124 §

Rangaistuksia koskevat viittaussäännökset

Rangaistus väärän todistuksen antamisesta viranomaiselle säädetään rikoslain 16 luvun 8 §:ssä.

Rangaistus yleisvaarallisista rikoksista säädetään rikoslain 34 luvussa.

Rangaistus räjähdერიkuksesta säädetään rikoslain 44 luvun 11 §:ssä.

Rangaistus vaarallisen kemikaalin tai räjähteen taikka tämän lain 5 luvussa tarkoitetun tuotteen varomattomasta käsittelystä säädetään rikoslain 44 luvun 12 §:ssä.

Rangaistus ympäristörikoksista säädetään rikoslain 48 luvussa.

125 §

Räjähdesäännösten rikkominen

Joka tahallaan tai huolimattomuudesta tämän lain tai sen nojalla annetun säännöksen vastaisesti rikkoo

- 1) toiminnanharjoittajalle 7–20 tai 133 §:ssä säädettyjä yleisiä velvollisuuksia,
- 2) 23, 37 tai 58 §:ssä säädettyä lupavelvollisuutta taikka 33 §:ssä säädettyä varastoalueen vahvistamisvelvollisuutta,
- 3) 23, 24, 63, 79, 81, 91, 93, 94, 97, 101, 133 tai 134 §:ssä säädettyä ilmoitusvelvollisuutta,
- 4) 28, 30–32, 41–44 ja 62 §:ssä säädettyä onnettomuuksien rajoittamis- ja ehkäisyvelvollisuutta tai 98 §:ssä säädettyä onnettomuuksia koskevaa ilmoitusvelvollisuutta,
- 5) 46–49 §:ssä tarkoitetun tuotteen valmistusta, maahantuontia tai markkinoille saattamista koskevaa 5 luvussa säädettyä velvollisuutta taikka vastaavaa räjähteitä koskevaa 67–69 tai 69 a §:ssä säädettyä velvollisuutta, (11.12.2009/1030)
- 6) 71 §:ssä säädettyä laadunvalvontavelvollisuutta, 91 §:ssä asetettuja iletulitteiden käyttöä koskevia velvollisuuksia, 93 §:ssä iletulitteiden valmistuksesta ja maahantuonnista vastaavalle toiminnanharjoittajalle asetettuja velvollisuuksia tai 94 §:ssä iletulitusnäytöksen järjestäjälle asetettuja velvollisuuksia, (11.12.2009/1030)
- 7) räjähteiden maahantuontia koskevaa 73 §:ssä säädettyä lupavelvollisuutta, siirtoa koskevaa 74 §:ssä säädettyä velvollisuutta, kauttakuljetusta koskevaa 75 §:ssä säädettyä velvollisuutta, merkitsemistä koskevaa 77 §:ssä säädettyä velvollisuutta, käyttöä koskevaa 78 §:ssä säädettyä velvollisuutta, luovutusta koskevaa 82, 83 ja 83 a §:ssä säädettyä velvollisuutta, hallussapitoa koskevaa 84 §:ssä säädettyä velvollisuutta, kirjanpitoa koskevaa 86 §:ssä säädettyä velvollisuutta tai hävittämistä koskevaa 88–90 §:ssä säädettyä velvollisuutta taikka ammoniumnitraatin luovutusta koskevaa 82 §:ssä tai hallussapitoa koskevaa 84 §:ssä säädettyä velvollisuutta, (11.12.2009/1030)
- 8) 38 §:ssä säädettyä tarkastusvelvollisuutta, 53 §:ssä säädettyä asennus- tai huoltovelvollisuutta, 54 §:ssä säädettyä tarkastus-, korjaus- tai käytöstäpoistovelvollisuutta, 55 §:ssä asennus-, huolto- tai tarkastustoiminnalle asetettua velvollisuutta taikka 103 §:ssä säädettyä tarkastuslaitostehtävien suorittamista koskevaa velvollisuutta,
- 9) vastuuhenkilön nimeämistä koskevaa 29, 39, 56, 61, 65, 81, 93, 94 tai 112 §:ssä säädettyä velvollisuutta taikka vastuuhenkilölle 29, 39, 56, 61, 65, 81 tai 95 §:ssä säädettyjä velvollisuuksia,
- 10) vaarallisten kemikaalien säilytystä koskevia 35 tai 36 §:ssä säädettyjä velvollisuuksia taikka räjähteiden varastointia koskevaa 66 §:ssä tai säilytystä koskevaa 87 §:ssä säädettyä velvollisuutta,
- 11) 25, 34, 36, 37, 55, 59, 63, 70, 73, 79, 81, 91, 93, 94, 97 tai 100 §:n nojalla määrättyä ehtoa tai rajoitusta taikka 79, 81, 91 tai 97 §:n nojalla määrättyä kieltoa,
- 12) 83 §:n nojalla annettua kieltoa taikka 92 §:n nojalla annettua määräystä tai kieltoa,
- 13) 106, 109 tai 111 §:n nojalla määrättyä kieltoa taikka 105–108 tai 110 §:n nojalla määrättyä velvollisuutta,

14) tietojen luovuttamista koskevaa 117 tai 121 §:ssä säädettyä velvollisuutta,

on tuomittava, jollei teosta muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta, *räjähdesäännösten rikkomisesta* sakkoon.

16 luku

Muutoksenhaku

126 §

Muutoksenhaku ministeriön ja valvontaviranomaisen päätöksistä

Ministeriön ja valvontaviranomaisen tämän lain perusteella tekemään hallintopäätökseen haetaan muutosta valittamalla siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään. Päätöstä on muutoksenhausta huolimatta noudatettava, jollei valitusviranomainen toisin määrää.

127 §

Muutoksenhaku tarkastuslaitoksen päätöksistä

Tarkastuslaitoksen vaatimuksenmukaisuustodistusta tai tarkastustodistusta koskevaan päätökseen saa hakea oikaisua tarkastuslaitokselta 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Päätökseen on liitettävä oikaisuvaatimusohjeet. Oikaisumenettelystä säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

Tarkastuslaitoksen oikaisumenettelyssä antamaan päätökseen haetaan muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään.

17 luku

Erinäisiä säännöksiä

128 §

Poikkeuksia koskeva asetuksenantovaltuus

Valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää poikkeuksia tässä laissa säädetyistä lupa-, ilmoitus-, asennus-, huolto- tai tarkastusvelvoitteista, jos kohteen aiheuttama henkilö-, ympäristö- ja omaisuusvahingon vaara on vähäinen ja kysymyksessä olevan velvoitteen noudattaminen ei ole tarpeen lain tarkoituksen toteutumisen kannalta.

129 §

Onnettomuuksien vaikutukset maan rajojen ulkopuolelle

Maan rajojen ulkopuolelle ulottuvien onnettomuuksien vaikutusten estämiseksi ja rajoittamiseksi on voimassa, mitä teollisuusonnettomuuksien rajojen yli ulottuvista vaikutuksista tehdyssä yleissopimuksessa (SopS 26/2000) on sovittu.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää edellä mainitun yleissopimuksen toimeenpanon edellyttämistä, tämän lain soveltamisalaan kuuluvista toimenpiteistä.

130 §

Rekisterit

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto pitää rekisteriä tämän lain soveltamisalaan kuuluvista valvontakohteista vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn valvontaa ja sen kehittämistä varten. (21.12.2010/1271)

Rekisteriin voidaan tallentaa tietoja, jotka koskevat:

- 1) valvontakohteiden nimiä;
- 2) valvontakohteiden toiminnan laatua sekä vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden määriä;
- 3) valvontakohteita koskevia päätöksiä ja lupia sekä niihin tehtyjä tarkastuksia;
- 4) vastuuhenkilöiden nimiä ja vastuualueita.

Pelastusviranomaisen tulee toimittaa tiedot ilmoituksenvaraisista vaarallisten kemikaalien teollisen käsittelyn ja varastoinnin kohteista Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle rekisteröintiä varten. (21.12.2010/1271)

Tietojen luovuttamisesta on kuitenkin voimassa, mitä siitä muualla laissa säädetään.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin rekisteristä, tietojen toimittamisesta rekisteriin ja rekisterin käytöstä.

131 §

Maksut

Tämän lain mukaisten viranomaisten suoritteiden maksullisuudesta ja perittävien maksujen suuruudesta säädetään valtion maksuperustelaissa (150/1992).

Tämän lain nojalla säädettyistä pelastusviranomaisten suoritteiden maksullisuudesta ja perittävien maksujen suuruudesta päättää kuitenkin alueen pelastustoimi noudattaen valtion maksuperustelaissa säädettyjä periaatteita.

Tämän lain mukaiset maksut ja kustannukset saadaan periä ilman tuomiota tai päätöstä siinä järjestyksessä kuin verojen ja maksujen perimisestä ulosottotoimin annetussa laissa (367/1961) säädetään.

L verojen ja maksujen perimisestä ulosottotoimin 367/1961 on kumottu L:lla verojen ja maksujen täytäntöönpanosta 706/2007.

132 §

Neuvottelukunta

Tämän lain säännösten kehittämistä ja seuranta varten on valtioneuvoston asettama vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyyn liittyviä turvallisuusasioita käsittelevä neuvottelukunta.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin 1 momentissa tarkoitettusta neuvottelukunnasta.

133 §

Tuotantolaitoksen toiminnan lopettaminen

Jos tuotantolaitoksen toiminta lopetetaan kokonaan tai tuotantolaitoksen jokin osa poistetaan käytöstä, toiminnanharjoittajan on huolehdittava siitä, että toiminnan lopettamisen jälkeen tuotantolaitoksen ja sen käytöstä poistettavan osan rakenteet ja alueet tarvittaessa puhdistetaan ja huolehditaan vaarallisista kemikaaleista ja räjähteistä niin, ettei niistä aiheudu henkilö-, ympäristö- eikä omaisuusvahinkoja.

Toiminnanharjoittajan on ilmoitettava asianomaiselle valvontaviranomaiselle tuotantolaitoksen toiminnan lopettamisesta tai toiminnan keskeyttämisestä vuotta pidemmäksi ajaksi. Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin tästä ilmoituksesta.

134 §

Toiminnanharjoittajan muutos

Jos tuotantolaitos tai jokin sen osa siirtyy uudelle toiminnanharjoittajalle, tämän on ilmoitettava siitä valvontaviranomaiselle. Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin tästä ilmoituksesta.

135 § (21.12.2010/1271)

Luettelo tämän lain alaan kuuluvista standardeista

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto julkaisee luettelon niistä standardeista, joita noudattaen katsotaan tämän lain nojalla annettujen säännösten vaatimusten täyttyvän, sekä pitää tätä luetteloa yleisesti saatavilla.

18 luku

Voimaantulo- ja siirtymäsäännökset

136 §

Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä heinäkuuta 2005.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

137 §

Kumoamissäännös

Tällä lailla kumotaan räjähdysvaarallisista aineista annettu laki (263/1953) siihen myöhemmin tehtyine muutoksineen.

Kun muissa laeissa ja niiden nojalla annetuissa säännöksissä on viitattu räjähdysvaarallisista aineista annettuun lakiin, viittaus koskee tämän lain voimaantulon jälkeen tätä lakia.

138 §

Voimaan jäävät säädökset

Räjähdysvaarallisista aineista annetun lain nojalla annetut seuraavat säädökset sekä niiden nojalla annetut kauppa- ja teollisuusministeriön ja puolustusministeriön päätökset jäävät edelleen voimaan:

- 1) asetus vaarallisten kemikaalien teollisesta käsittelystä ja varastoinnista (59/1999);
- 2) asetus grillihiilien sytytysnesteistä (947/1973);
- 3) asetus räjähdysvaarallisiin ilmaseoksiin tarkoitetuista laitteista ja suojausjärjestelmistä (917/1996);
- 4) valtioneuvoston asetus räjähdyskelpoisten ilmaseosten työntekijöille aiheuttaman vaaran torjunnasta (576/2003);
- 5) kaasulaiteasetus (1434/1993);
- 6) nestekaasuasetus (711/1993);
- 7) maakaasuasetus (1058/1993);
- 8) aerosoliasetus (1433/1993);
- 9) asetus vedyn tai muun palavan kaasun käyttämisestä ilmapallojen täyttökaasuna (109/1973);
- 10) räjähdeasetus (473/1993);
- 11) asetus räjähteiden vaatimustenmukaisuuden toteamisesta (1384/1994);
- 12) ammoniumnitraattiasetus (171/1984);
- 13) asetus öljylämmityslaitteistoista (1211/1995);
- 14) asetus turvallisuustekniikan neuvottelukunnasta (540/1993);
- 15) asetus vaarallisten kemikaalien teollisesta käsittelystä ja varastoinnista puolustusvoimissa (78/1996);
- 16) asetus puolustusvoimien räjähteistä (648/1996);
- 17) asetus rajavartiolaitoksen ja poliisin räjähdysvaarallisista aineista (731/1983);
- 18) kauppa- ja teollisuusministeriön asetus merkkiaineen lisäämisestä muovailtaviin räjähteisiin (63/2002).

Ammoniumnitraatti A 171/1984 on kumottu VNa:lla 487/2005.

139 §

Siirtymäsäännökset

Edellä 138 §:ssä mainittujen säädösten nojalla annetut luvat ja hyväksymiset jäävät edelleen voimaan niissä mainituilla ehdoilla, jollei asianomaisessa säädöksessä toisin säädetä.

Toiminnanharjoittajan on tehtävä 93 ja 94 §:ssä tarkoitetut ilmoitukset yhden vuoden kuluessa tämän lain voimaantulosta.

Edellä 37 §:ssä tarkoitetusta vaarallisten kemikaalien siirtoon käytettävästä putkistosta on ilmoitettava turvatekniikan keskukselle kahden vuoden kuluessa tämän lain voimaantulosta, jos sillä ei ole 138 §:ssä mainituissa asetuksissa tarkoitettua lupaa.

Tämän lain voimaan tullessa vireillä oleva, räjähdysvaarallisista aineista annetun lain nojalla vireille pantu asia käsitellään ja ratkaistaan räjähdysvaarallista aineista annetun lain säännösten mukaan.

HE 279/2004, TaVM 5/2005, EV 32/2005

Muutos säädösten voimaantulo ja soveltaminen:

11.12.2009/1030:

Tämä laki tulee voimaan 16 päivänä joulukuuta 2009. Lain 69 a § tulee kuitenkin voimaan 5 päivänä huhtikuuta 2012.

Ilotulitteita voidaan kuitenkin hyväksyä 70 §:n mukaisesti 4 päivään heinäkuuta 2010 saakka ja muita pyroteknisiä tuotteita 4 päivään heinäkuuta 2013 saakka. Lain voimaantulon jälkeen annetuissa ilotulitteita koskevissa hyväksyntäpäätöksissä tulee ottaa huomioon 83 a §:ssä säädetyt rajoitukset sekä ilotulitteille säädetyt melurajoitukset.

Lain 70 §:ssä tarkoitetut hyväksynnät ovat voimassa hyväksymispäätöksen voimassaolon ajan, kuitenkin enintään 4 päivään heinäkuuta 2017. Ilotulitteita, joita koskevat 83 a §:ssä ja sen nojalla säädetyt rajoitukset, voidaan kuitenkin luovuttaa ja käyttää vain 31 päivään tammikuuta 2010. Toiminnanharjoittajan, joka on saanut 70 §:n mukaisen hyväksymispäätöksen, on selvitettävä, koskevatko 83 ja 83 a §:ssä säädetyt rajoitukset hyväksymispäätöksessä tarkoitettua tuotetta. Jos edellä mainitut rajoitukset koskevat tuotetta, toiminnanharjoittajan on haettava hyväksymispäätöksen peruutusta viimeistään 30 päivänä kesäkuuta 2010.

Ajoneuvoissa käytettäviä pyroteknisiä tuotteita koskevat 70 §:n hyväksymiset ovat voimassa kuitenkin hyväksymispäätöksen voimassaoloajan loppuun saakka.

Ilotulitusnäytöksen järjestäjät voivat käyttää ilotulitusnäytöksissä 4 päivään heinäkuuta 2013 myös sellaisia ilotulitteita, joita ei ole hyväksytty 70 §:n mukaisesti tai joiden vaatimustenmukaisuutta ei ole osoitettu 69 §:n mukaisesti.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

HE 215/2009, TaVM 21/2009, EV 210/2009, Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2007/23/EY (32007L0023); EUVL N:o L 154, 14.6.2007, s. 21, Komission direktiivi 2008/43/EY (32008L0043); EUVL N:o L 94, 5.4.2008, s. 12

21.12.2010/1271:

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2011.

HE 173/2010, TaVM 27/2010, EV 200/2010